

MACYAR
FILM

FILMKAMARAI ÉS MOZIEGYESÜLETI SZAKLAP

BUDAPEST, 1940 FEBRUÁR 24.

EGYES SZÁM ÁRA: 60 FILLÉR.

II. EVFOLYAM, 8. SZÁM.

*A Metro-Goldwyn-Mayer
produkción
valóságos csoda!*

Oz

a csodák csodája

A
Metro-hónap
(március 19-április 29)
*legszebb
meglepetése*

Byron Roberts

FEBRUÁR - MÁRCIUS A HUNNIA HÓNAPJA!

GUNGA DIN

Kirobbanó siker! ROYAL APOLLO 3. hét ATRIUM 2. hét!

VIKTÓRIA- KIRALYNO

Telt házakat vonz!

DÉCSI 2. hét!

VÁRLAK...

Példátlan diadalútjának 14. hete!

PALACE

NŐSTÉNY TIGRIS

Végeszakadatlan kacagóorkán!

CAPITOL

FILMKAMARAI ÉS MOZIEGYESÜLETI SZAKLAP

II. ÉVFOLYAM, 8. SZÁM.
BUDAPEST, 1940 FEBRUÁR 24.

Megjelenik minden szombaton

Főszerkesztő:
ÁGOTAI GÉZA dr.

Felelős szerkesztő:
VÁCZI DEZSŐ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VI., Bajza-utca 18.
Telefon: 220—355, 422—961

Postatakarékpénztári
csekk számla száma: 15.410.

Kiadótulajdonos:
**a Színművészeti és Filmművészeti
Kamara**

Felelős kiadó:
Lieber László dr.

Kiadóhivatali főnök:
Gyimesy Kásás Ernő

Előfizetési ár:
egy évre 30 pengő
fél „ 16 „

A szerkesztők címe:

Dr. ÁGOTAI GÉZA

Iroda: IX., Könyves Kálmán körút 15.

Telefon: 146—346.

Lakás: XI., Fürj utca 4. T.: 257—036.

VÁCZI DEZSŐ

Lakás: VIII., Üllői út 42. T.: 136—336.

Készült a Centrum Kiadóvállalat Rt.
nyomdájában.

Budapest, VIII., Gyulai Pál-utca 14.

Telefon: 144—422, 144—423

Felelős vezető: Csontos Lajos.

TARTALOM:

Beszéljenek a számok!	1
Iskolai film a Harmadik Birodalomban: Vidacs Aladár dr.	2
Gyárfás Gyula	3
Budapesttől Párisig 1940-ben: Castiglione Henrik	4
„Magyar Nemzeti Filmszínház”	
„Magyar Selejt Filmszínház”	
Vass István dr.	6
Premiermozik műsora	6
Új filmek:	
Dzsungel Jim	7
A tenger ördögei	8
A riói rejtély	8
Lapszemle	9
Technika:	
Az új amerikai szabványtervezet: Karbán József	10
Híradók	11
Hírek	11
Üzleti eredmények	12
Hirdetők:	
Metro	I, 6
Molnár szén	5
Palatinus	7, 11
Warner	7
Kinotechnikai Társaság	8
MFI	9
Hansz Mária	III

MAGYAR FILM

Beszéljenek a számok!

Még az évad elején rámutatott a MAGYAR FILM arra a körülményre, hogy a magyar filmek 20%-os kötelező bemutatását előíró belügyminiszeri rendelet elgondolása igen gyakran nem érvényesül a gyakorlatban és nemcsak, hogy a „jó” hónapokban nem kerülnek a premiermozik műsorára elég egyenletesen a magyar képek, hanem — tisztelet a kivételnek — bizony hosszú hónapok, sőt néha félévek is elmúlnak, míg egyik-másik elsőhetes mozi műsorára tüzi a magyar filmet.

A Filmkamara álláspontját teljesen magáévá tette a közelmúltban kiadott améta-rendelet vonatkozó szakasza, amely az egész évben arányos elosztásban írja elő a magyar filmek bemutatását, de legalább a félévenkénti arányszám betartását rendeli el.

Hangsúlyoztuk már több ízben azt is, hogy a mozi engedélyhez kötött üzem, amely körülmény előnyös helyzetbe juttatja az engedélyest a szabad iparban működőkkel szemben. Amikor azonban illetékes hatóság arra alkalmas személyeknek a magyar kultúra örhélyét jelentő mozik üzembetartására engedélyt ad, éppen a magyar közművelődés érdekében rendeletekkel és előírásokkal irányítja működésüket, azonfelül, hogy az engedélyesek gondos személyi megválogatásával már biztosítani kívánja a kitűzött cél megfelelő betöltését. Ennek ellenére, sajnós, meg kell állapítani, hogy

a magyar filmek bemutatása még sem történik a kormány elgondolása szerint.

Anyagtorlódás miatt csak jövő számunkban adhatjuk nagy táblázatos visszapillantásunkat a bemutató-mozik első félévi műsoráról. A magyar filmek kiugró szedése a táblázaton feltűnően mutatja majd: melyik elsőhetes mikor és milyen mértékben tett eleget a magyar filmekkel szemben fennálló kötelezettségének.

Az alábbiakban százalékos összehasonlításban összegezzük: milyen mértékben kerültek bemutatásra a magyar filmek elsőhetes színházaink műsorán az első félévben, vagyis 1939 augusztus 1-től 1940 január 31-ig:

A filmszínház neve	Játszott filmek száma	Ebből magyar	%
Atrium	18	8	44.5
Royal Apollo	11	4	36.—
Casino	11	4	36.—
Uránia	16	3	19.—
Fórum	11	2	18.—
Décsi	17	3	18.—
Scala	13	2	15.—
Omnia	14	2	14.—
Radius	14	2	14.—
City	20	2	10.—
Corso	8	—	—

A szemléltető összeállításból kiderül, hogy van mozis, aki közel 50%-ban magyar filmeket játszott, míg

akad elsőhetes színház, amelyik féléven keresztül egyetlen egy magyar filmet sem játszhat.

A jelen szezonban persze még korai évi mérleget vonni, az első félévben azonban óriási eltolódások láthatók. Az eltolódás a kötelező százalékokon felül természetes, mert a műsor az összeállítók belátásától függ és a kereskedelmi életben nem lehet egyenruhába öltözteni az érzelmeket.

A százalékon aluli helyzet azonban sehogysem menthető, főleg ott nem, ahol a múltban is így mutatkozott.

Ismerjük jól, milyen sok gondot okoz a legtöbb esetben a műsor-kötés, mennyire nem akkor veszi le a műsorról vagy tüzi műsorára a mozis a

filmeket, amikor szeretné. Érthető az is, hogy mindenki igyekszik a legelőnyösebben előrejutni a különböző kötések előre teljesen ki nem számítható alakulásain és eltolódásain.

Szakemberekről lévén azonban szó, a kötések mégis csak irányíthatók. Főleg, ha a magyar filmek iránti jóindulattal létesülnek a megállapodások, amint azt a mozis műsorának átlaga mégis igazolja.

Az új rendelet kétségkívül erős lökést adott a magyar filmek megfelelő értékesítésére irányuló törekvéseknek. Kár, hogy nem jelenhetett meg a rendelet az évad kezdetén, mert már az első félévben előnyösebben alakult volna a magyar filmek értékesítése.

Kíváncsian várjuk azonban, hogy miként alakul a magyar filmek bemutatása a második félévben, amikor a rendelet előírásai már életbeléptek.

Reméljük, hogy majd ha az év végén újból kimutatást készítünk, megállapíthatjuk, hogy minden elsőhetes műsorán kívánatos mennyiségben szerepeltek magyar filmek. Ha ez várakozásunk ellenére sem következne be, önkéntelenül felmerül a kérdés:

nem kellene-e illetékeseknek a legmesszebbmenő következtetéseket levonni a magyar filmeket nem játszó engedélyesekkel szemben és olyan megoldást találni, amely már személyi alapon előre biztosítékot nyújt a kormány kultúrpolitikájának teljes megvalósítására a film területén is.

Iskolai film a Harmadik Birodalomban

Irta:

VIDACS ALADÁR dr.,

áll. gimnáziumi tanár (Makó)

A MAGYAR FILM hazánk oktató-filmjével már több ízben foglalkozott. Annak, aki ismeri a magyar filmoktatás előkelő helyzetét, nem lesz érdektelen, ha összehasonlítást tehet hatalmas szomszédunknak az iskolai film terén való felkészültségével, amely mellett — előrebocsáthatjuk — semmivel sem maradtunk el. Sőt:

ha az egész Birodalom iskoláinak számát az azokban működő filmvetítőgépekkel arányba állítjuk, a rideg számítás megmutatja, hogy meg is előztük a németeket.

Németországban az első, még normál-filmmel végzett iskolai próbalkozások 1924-ben történtek. Nem sokkal később Berlinnek minden kerülete egy normál-filmmel működő táskakészüléket kapott. Ez a gép átlag hat hetenként került egy-egy iskolába, ahol valamelyik osztály végignézte a filmelőadást. Az első 16 mm-es keskenyfilmkészülékek 1934 nyarán jelentek meg a német iskolákban. 1936 őszén teljes erővel megindult az iskoláknak 16 mm-es gépekkel és filmekkel való ellátása, úgy, hogy

ma a Harmadik Birodalom iskoláiban működő vetítőgépek száma mintegy 35.000-re tehető. Ott van a film a német elemi, a közép- és felső iskolákban, az egyetemeken, a szak- és kiegészítő iskolákban is.

Különös súlyt helyeznek a németek arra, hogy a külföldi német iskolák első sorban el legyenek látva a filmvetítés kellékeivel. Így már 1938 tavaszán 100, egyenként 500 RM értékű gépek működött külföldön.

Mindez nem jelenti még azt, hogy minden iskola kapott gépet: nagy divat a kisebb, iskolák közötti közös géphasználat.

A berlini iskolák első sorban az Agfa Movektor Super 16 típusú vetítőgépet használják, de vetítenek még a Birodalomban Siemens és AEG

gyártmányú gépekkel is. Némely iskolában hangosfilm is van, de

a német tanügyi szakemberek a gyakorlat folyamán kialakult elvi okokból általában nem barátai a hangosfilmnek, kivéve, ha a hang szoros tartozéka a filmmel ismertett témának.

Az osztályteremben használt vetítővászon leggyakrabban 3×3 m. nagyságú, de sokszor még nagyobb. Négyzet alakú vásznat használnak, mert a filmen kívül sűrűn alkalmazzák az állóképvetítést is. E célra a filmosztó központ a filmmel egyidejűleg a filmtémát kiegészítő diaposzitiv lemezeket is küld, tetszőleges felhasználás céljából.

A filmek túlnyomó többsége gyártásokról, ipari termékek készítéseiről, bányászatról szól. Van ezenkívül szép számú biológiai filmjük, de más témákban a német film-repetitívum meglehetősen szegényes.

Az oktatófilmek általában rövidiek, az óra keretében felhasználhatók. Pereg ugyan néha az iskolában hosszabb film is, de ezek leginkább politikai (pl.: a birodalmi pártnap filmje), vagy háborús filmek.

Németország iskoláiban a vetítőgépet csak a tanár, vagy a tanító kezelheti és senki más. Érvényes ez még a normál-filmvetítőgépre is. A filmet kezelő nevelők tanfolyamon kapták kiképzésüket. Érdekes, hogy a film használati szabályzata még azt is megtiltja, hogy a film áttekerését a tanulókkal végeztesse a pedagógus. A növendékeknek csak segítőik szabad.

A tanárok lehetőség szerint mindnyájan résztvesznek a filmkezelői tanfolyamokon.

A filmoktatás szervezett megindulása azonban egy 30 tanerős iskolából csupán 5 tanár kapta meg filmkiképzését.

Ujabbán ezeket a tanfolyamokat kétnaposakra rövidítették, összesen 13 órai munkaidővel. Minden iskolában — a kiképzettek közül — egy tanerő a film- és képekészítő (Bildwart).

A filmkezelő tanár feladatai közé tartozik az is, hogy a 20—30 tanerős nagyobb iskolákban a kollégák számára hetenként egy órát tartanak, amelyen ismereteket kiegészítik, érdeklődésüket ébren tartják és a filmoktatás terén beállott változásokról tájékoztatják őket.

Az egyes tankerületek filmkezelő tanárai negyedévenként értekezletre gyűlnek egybe, azonkívül állandó és szoros összeköttetést tartanak fenn a tankerületi filmhivatal vezetőjével.

A német oktatófilm országosan megszervezett ügyemnek legfőbb irányítója a Birodalmi Oktatófilmintézet, az RfdU (Reichsstelle für den Unterrichts-film, Berlin W 35, Postdammerstr. 120/a.). E felett természetesen még a Nevelésügyi Minisztérium áll. Az RfdU irányítása alatt működnek az alközpontok, a Filmstelle-k, Berlin a Film- und Bildamt der Stadt Berlin (Berlin városi filmhivatal, NW. 87, Lewetzowstr. 1.) látja el filmmel és diaposzitivvel. Ennek a berlini városi filmhivatalnak saját kidolgozó laboratóriumai is vannak. Itt folyik az oktatófilmek előhívása, vágása, sokszorosítása.

A laboratórium a tanítók és tanárok számára is nyitva áll, sőt az iskolai fennhatóságok kívánatosnak tartják, hogy azokat minél több tanár és tanító látogassa.

Az erre a célra létesített gyakorlóhelyiségekben és előadótermekben jelentkező pedagógusok elméleti és gyakorlati kiképzést kapnak a fotótechnika, filmtechnika és filmpedagógia minden ágában. A vezetőség arra törekszik, hogy minél több olyan pedagógusa legyen az országnak, aki maga is aktív filmező, vagy legalább állófényképező. A kész filmek feülvizsgálatára a németek rendkívül nagy súlyt helyeznek. E tekintetben szabályaik igen szigorúak. A filmek cenzúrázását és engedélyezését a filmvizsgáló-szervezet (Film-Überprüfstelle) végzi, amely különös éberséggel ügyel első sorban mindenféle nemzeti vonatkozásra is. Az iskolában csakis a Birodalmi Oktatófilmintézetől származó filmeket szabad, más film beszerzése, vagy pergetése szabálytalanság.

A pedagógus még a saját filmfelvételt sem mutathatja be tanítványainak

mindaddig, amíg erre az RfdU-tól engedélyt nem kap.

Minden egyes oktatófilmhez külön kis tájékoztató könyvecske készül. Ezeket a filmosztó-központ küldi el, de minden könyvkereskedésben is beszerezhető. A filmeket vidéken rendszerint két, Berlinben vagy más elosztóközpont székhelyén egy héttel előbb kell igényelni. A filmosztó-központok azonban kivételes esetekben 24 órával a használat előtt beérkező igénylést is teljesítenek, ha a kért film kezükben van.

Hogy a Birodalomhoz újonnan kapcsolódott területeket hogyan sikerül majd e szépen kiépített szervezetbe beilleszteni, a jövő mutatja meg. Annyi azonban bizonyos, hogy sem a volt Ausztriában, sem Lengyelországban a Birodalom oktatófilmkészítésének szakemberei e téren teljesen műveletlen talajt már nem találtak.

Gyárfás Gyula

Az ősi magyar mozierdő egyik hatalmas tölgye dőlt ki hirtelen, élete derekán. Gyárfás Gyula költözött el sorainkból február 18-án reggel, 51 éves korában. Szombaton délelőtt még törzshelyén ült mellettünk megszokott, kedvenc kávéházában. Vasárnap hiába várunk: halálhíre érkezett meg helyette.

Még most is, amikor elkísértük utolsó útjára, olyan hihetetlennek tűnik a tragédiája, amely a szakma első generációjának egyik legrégebb, legérdemesebb tagját rabolta el tőlünk.

Evtizedekkel ezelőtt az egyszerű kis budai *Simplon*-mozival kezdte, amelyből filmpalotát varázsolt. Majd hamarosan a Moziegyesület elnöki tisztségével tisztelték meg kartársai. Később a filmcenzúra választotta meg tagjai közé. Vizsgáztató tanára lett a moziüzemvezetői tanfolyamnak.

Nagyvonalúan ezek szakmai működésének állomásai. De felsorolhatatlan az a sok akció, amelynek rugója, titokban vagy nyíltan az ő személyéhez fűződik.

Budán, az ő külön kis birodalmában is számottevő társadalmi tevékenységet fejtett ki. A Szent Imre-városi Katolikus Kör alapító tagja, az Emericana Arrobana korporációjának dominusa volt.

Volt . . . Minden csak volt . . .

Szerdán délután temettük a farkasréti temetőben, ahová felvonult az egész magyar film- és moziszakma, hogy utolsó Istenhozzádot mondjon Gyárfás Gyulának, az el nem múlóan értékes szakembernek, az önzetlen jóbarátnak és a csupaszív embernek.

A koszorúkkal övezett sir előtt először Morvay Pál, az MMOE ügyvezető alelnöke mondott beszédet, amelyet alább közlünk:

Gyászoló Kartársaim!

Lelkünk mélyéig megrendülve állunk itt, felejthetetlen díszelnökünk, szeretett barátunk: Gyárfás Gyula koporsójánál. Mi, akik valósággal az ő második családja voltunk, sajgó fájdalommal érezzük páratlan veszteségünk súlyát. Ugy szeretett ő bennünket, mint apa a gyermekeit és ha korholt, ostorozott is, csak azért tette, hogy megjavítson, hogy a mozistársadalom színvonalát emelje. Nincs közöttünk senki sem, aki ne élvezte volna az ő jószágát és hasznos tanácsait. Mindig kész volt küzdeni, dolgozni a köztért, a bajbajutottakért.

Korán ragadta el közülünk a halál, de ő 51 év alatt sokkal többet dolgozott, alkotott és többet izgatta magát mások bajaiért, min más 10 ember 80 év alatt. Tudta, hogy súlyos beteg, hogy kímélnie kellene magát, de egyszerűen nem volt képes féltlenül nézni mások gondjait. Másfél évtizeden át

hihetetlen agilitásával ügyszólván jelenvaló volt mindenütt a szakmai közügyekben. Megszervezte, vezette Egyesületünket, mint annak ügyvezető elnöke, harcolt a magyar filmgyártás elindításáért, mint a Filmipari Alap tagja, igazságot szolgáltatott, mint szakmai döntőbíró, mint törvénytörő hűtes szakértő és mint a szakma közkedvelt és megfellebbezhetetlen tekintélyű békebírája. Ügyelt a filmek erkölcsi színvonalára, mint a Filmcenzúra tagja és sok szeretettel nevelte az utánpótlást, mint az Üzemvezetői és Gépkezelői Szaktanfolyam tanára és vizsgabiztosa.

A sok közügy mellett a saját portáján is rendet tudott tartani és mintaszerűt alkotott, hiszen az ő szeretett *Simplonja* a magyar mozikultúra egyik büszkesége. Elhárította magától a külső kitüntetések, de büszke volt hiva-

tására, szakmabeli tisztségeire és arra, hogy ennek a szakmának ő volt elismert első tekintélye. Ha mindezek után megállapítjuk, hogy felsorolt tulajdonságai mind eltörpültek Gyárfás Gyula, a jóbarát mellett, akkor tudjuk csak igazán felmérni, mit veszítettünk vele.

Elvesztettük az embert, a jóbarátot, de nem veszítettük el alkotó munkás életének eredményeit és egyértelműleg megállapíthatjuk: Gyárfás Gyula nem élt és nem dolgozott hiába, mert maradó, sokra kötelező nevet hagyott hátra gyermekeinek, nehezen pótolható helyet közéleti utódainak és, mert előbbre vitte a magyar mozi- és filmkultúra zászlaját.

Mi, akik itt maradtunk, mindig szeretettel és büszkén fogunk emlékezni rád, felvesszük az elejtett zászlót és tovább dolgozunk a magyar filmkultúráért. Ezt fogadjuk sirodnál és kérierünk, hogy a földalapról sugározd ránk szeretetedet és add áldásodat munkánkra. A Mindenhatót pedig kérjük, hogy adja meg neked az ezen a földön sohasem élvezett kiérdemelt békét és nyugalmat.

Felejthetelen drága barátunk, Isten veled!

Az OMME nevében Erdélyi István dr. titkár búcsúztatta Gyárfás Gyulát a következő szavakkal:

Az Országos Magyar Mozgóképipari Egyesület Elnöksége, választmánya és összes tagjai mély megdöbbenéssel és nagy fájdalommal értesültek Gyárfás Gyulának, szakmánk egyik legértékesebb oszlopának, a magyar mozik egyik legkiválóbb tagjának, a testvéregyesület díszelnökének váratlan elhunytáról.

A legmélyebb gyász, a legigazabb részvét hozott minket a ravatalhoz, ahol a mi legkedvesebb, mindenkor tisztelt nagy barátunk kihült teteme pihen.

Gyászoljuk Gyárfás Gyulában a zseniális üzletembert, aki iskolát mutatott abban: hogyan lehet a foglalkozás igazi szeretetével és odaadó munkával egy mutatványosi kis üzemből igazi, magas színvonalú kultúrpalotát fejleszteni; megmutatta: hogyan lehet a kereskedői hivatást művészetté nemesíteni.

Gyászoljuk Gyárfás Gyulában a becsületes üzleti partnert, akinek szava, kézfogása már megállapodás volt és többet jelentett, mint sokak írásos szerződése.

Gyászoljuk Gyárfás Gyulában a szakmájáért, kartársaiért élő-haló, fáradszomjas embert, aki életenergiájának nagyobb felét áldozta másokért, a moziszakmáért, a magyar film, a magyar mozitársadalom boldogulásáért.

Külön rangja volt a mi szakmánkban Gyárfás Gyulának. Fogalom volt közöttünk. Már életében is halhatatlan. Az ő nevét a szakma tagjai tisztelettel ejtették ki. Gyárfás Gyula neve cím nélkül is méltóságot jelentett.

Drága jó Gyula bátyám! Nehéz szívvel, síró lélekkel mondunk neked utolsó Isten hozzádot!

Nagy úrt hagyta magad után, betölthetetlenül nagy úrt. Betölthetetlen ez az űr a te szívhez nőtt, európai hírű minta-üzemedben. Betölthetetlen a magyar film- és moziszakma gazdasági és társadalmi életében. De legnagyobb az űr a mi szívünkben, mert a legjobb, a legmelegebb szívű barátot, apai tanácsadómat és védőnket veszítettük el veled.

Drága jó Gyula bátyám! A magyar filmgyártók és filmkölcsonzók kara és a te rajongó fiatal Pista barátod fájó szívvel búcsúzik tőled! A nagy földi munka után adjon neked a Mindenható megérdemelt boldog pihenést az ő országában!

Emlékedet szívünkben örökké meg fogjuk őrizni!

*

Mi is búcsúzunk drága barátunktól, felejthetetlen szakmai értékunktől, a magunk régi, meghitt hangján: Isten veled Gyafi! Bár úgy érezzük, továbbra is mellettünk, velünk vagy, amikor fenntartott kávéházi hegyed mellé ülünk naponta . . .

(v. d.)

Budapest – Páris 1940-ben

Az állam külön érdemrendet alapíthatna olyan üzletemberei részére, akik a mai viszonyok között az ország gazdasági vérkeringését nemzetközi viszonylatban fenntartják és elősegítik. Ma külföldre utazni, annyi, mint felfedező útra indulni. Az ember ugyanis nem tudja, hogy időközben — alig néhány óra alatt — melyik államot vonja be az örület forgataga az új kataklizmába, ami mindenesetre lényeges irányelődést jelent. Egy másik tanulságos mozzanat: a világháború újból bebizonyította az idő és a tér relatív fogalmát; szomszédos államok többnapos távolságra jutottak egymástól, mintha egy gigantikus kéz máról holnapra az egyiket az északi, a másikat a déli pólusra tölta volna el. Páris Budapest-től vonaton 28 óra alatt volt elérhető azelőtt. Jelenleg 58-60 óráig tart az út, a fáradságról és törődöttségről nem is beszélve.

Engedtessek meg egy kissé részletesebb ízelítőt.

Budapestről január 31-én repülőgépen akartam menni Velencén át Milánóba és onnan vasúton Párisba. A repülőtéren két óráig vártuk az időjárás-jelentést, akkor „sajnálattal” közölték, hogy a gép nem indul, mert „jegesezésre” van kilátás. Így nyergeltem át a 60 órás vasutazásra.

Párisból Rómába mentem, ahonnan ugyancsak az utasrepülőgépen akartam Pestre visszajönni. A gép elvitt Velencéig (helyenként négyezerhatyszáz méter magasságba szálltunk fel — a magasságmérő 5000 méternél többet nem is mutat — az időközben kitört vihar miatt. No de erről jobb nem írni...) Ott kijelentették, (február 14-én) hogy a magyarországi időjárás miatt a gép nem mehet tovább. Már ott hallottam, hogy a vasúti közlekedéssel is baj van, mégis neki indultam vasúttal és 33 órával később végre elérkeztem — haza. Repülőgépen az út két és fél óráig tart, vasúton 12 óráig.

Nincs igazam? Nem érdemelnék meg ilyen előzmények után valamilyen kitüntetést?

Korunk modern, zseniális, világorszóló találmányai; sajnos, nem eredeti céljainak megfelelően: a kultúra fejlődése érdekében jutottak szerephez. A háború sajátította ki őket, hogy az alkotás missziójával ellentétesen a rombolást, pusztítást és az emberi élet kiirtását minél tökéletesebbé és eredményesebbé tegye.

A Colosseum romjai között, a multak véres dicsőségét lélekben átélve, párhuzamot vettem az akkori és a mai idők megdöbbentő hasonlatossága fölött. A különbség mindössze az, hogy amíg annakidején az emberiség még a kultúra bölcsőjét ringatta, két évezreddel később, — a teremtés koronájának tekintet magát. Tilyen gyilkos szatúra: akkor akadt valaki, országút porától piszkos, tépett ruhájú, örök vándorlástól görnyedt hátú, de lélekben, szívben és

hitben milliók fölött kimagasló kolduló vándor: Telemachosz, aki a Colosseum verázta porondján a küzdők közé vetette magát és a nézők lelkiismeretére hivatkozva könyörgött: „Szüntessék be ezt az emberiséghez méltatlan borzalmat!”

Még a Vestaszüzeknek Rafael ecsetjére méltó tüneményesen szép arca is eltorzult erre a merészségre: „Megörült ez a mocok, hogy legkedvesebb szórakozásunk ellen tiltakozik?” Az első kö — mondják — épp a papnők páholya felől érte Telemachoszt és néhány perccel később csak egy vértől gözölgő kis halom rongy volt a mementó azoknak, akikben talán hasonló merész gondolat él megrontani 70.000 ember legnagyobb élvezetét...

Csodálatos, de tény, hogy Telemachosz vértanusága megváltozta a többi halálraíteltet: e naptól kezdve a Colosseum ártatlan színpadi játékok és nemes sportvetélkedések színhelye lett és a lelkileg megújódott rómaiaknak: a Kereszt követőinek többé már nem kellett az éj homályában félve-rettegve a falak tövében imádkozniok az aznapni áldozatok lelkiüdvéért.

Mikor születik meg korunk Telemachosza, ki a XX. század még rettenetesebb, még borzalmasabb, az emberiséghez még méltatlanabb vérozőne ellen tiltakozna? ...

Eltévelyegtem. ...

Nem egy szaklap hasábjaira illő sorok, de az vesse rám az első követ, aki a napi robot során koronként nem eszmél fel arra, hogy gondolatai a mindennapi kenyér kérdését háttérbe szorítva, hasonló irányba kalandoznak el...

Előbbi útiélményeimről beszámolva, a sokszor sötét színekből összetevődött szakmai kép közé módomban volt egy-egy derűs ecsetvonást beleilleszteni. Most alig akadt részemre oázis, amely lelki felgyűlést nyújtott volna. Olaszországi utam volt az egyedüli vigasztaló momentum, mert ott a háborús készülődésnek még a nyomát sem láttam sehol.

Lehetek őszinte? Nem is csodálkozom azon, hogy a Duce országa semleges akar maradni! Sőt tovább megyek! Az egész világnak vissza kellene tartani Olaszországot minden esetleges akcióitól, mert a háború könyörtelen eszközei rombadöntenek azokat az örökbecsű emlékeket is, amelyek az emberiség kulturális fejlődésének első és már is monumentális lépcsőfokai.

Más lapra tartozik ennek a szerencsés helyzetnek nemzetgazdasági jelentősége. Olaszország, elsősorban Róma, igen tekintélyes mértékben a történelmi kincsekből él. Róma ma is tele van idegenekkel és — feltűnő! — majdnem kizárólag angol és francia vendégei vannak. Mussolini zsenialitását jellemzi az is, hogy a történelmi mult feltárását fokozott erővel hajtja végre. A közelében, szinte vele összeépített újabbkori házakat mind lebontatja, hogy a meglepő épségben fennmaradt történelmi csodák megfelelő perspektívához jussanak. Ezek a munkák — szociális jelentőségükről nem is szólva — komoly tőkebefektetést jelentenek,

de a megfelelő kamatozást a Duce már elkönnyelheti.

De térjünk vissza Párisra. Üzleti vonatkozásban ez az út volt a fontosabb, több időt is vett igénybe, így megfigyeléseim kaleidoszkópja is színgazdagabb.

Te hát Párisban vagyunk, ahol a légvédelmi intézkedéseket a tényleges háborus helyzetre való tekintettel igen szigorúan hajtották végre. Így többek között, a mozik az előadásokra csak annyi vendéget engedhettek és engedhetnek be, amennyi a légvédelmi helyiségük befogadóképessége. Ez az intézkedés elsősorban a nagy: 1500 ülőhelyen felüli premiermozikat érintette súlyosan, amelyek üzleti forgalma természetesen ennek megfelelően lényegesen megcsappant. A változott körülményekre való tekintettel a mozik nem vállalták az eléggé súlyos premierkölcsondíj feltételeket, s miután a kölcsönzők — logikusan — a béke idején, tehát még normális költséggel készített filmeket nem adhatták olcsóbban, a premiermozik is reprizákat játszottak és játszanak ma is. Bármily hihetetlenül hangzik, de tény, hogy még ezekkel a műsorokkal is, amelyek kölcsöndíja alig tesz ki néhány száz frankot, nagy-szerűen prosperálnak.

A dolog azonban mégsem olyan egyszerű, lévén a film „romlandó áru” és ezért „tárolni” nem lehet. (Stílus, témakör, divatváltozások, stb.; idestova úgys félve tart már a háborús állapot.) A kölcsönzők és gyárosok már latolgatni kezdik azt a veszteséget, amely a jelzett okoknál fogva egy még későbbi megjelenés esetén érni fogja őket. Kalkulációkat folytatnak s ennek eredményeként lassan-lassan megindul az új filmek piaci beszivárgása. Ez idő szerint már öt új film van forgalomban.

A teljes sötétségbe burkolt város azt is jelenti, hogy a mozik a gazdag külső neonilluminációkat nem tarthatják üzemben. Kétségtelen, hogy a világítási számlájuk lényegesen csökkent (az előcsarnoki fény is tompított és kiszűrődésmentesen dekorált), de meggyőződésem, hogy a mozik szívesen fizetnének akár többet is, mint a korlátozás előtt, csak visszatérjen a régi békevilág, mert nem tagadható, hogy a párisi élet lüktetése egy gondolatlanul kevésbé lázas, mint amilyen normális viszonyok között volt. Nem is szabad csodálkozni rajta: köz-tudomású az a komoly elszántság, amely a háborúra vonatkozólag a szövetségesek polgárait áthatja. Még az sem lepne meg, ha ez a lelki fluidális változás nagyobb arányú volna, mert — mondja a francia — a „játék” megindult, s a tét az elképzelhető legnagyobb: vagy-vagy! ...

Hát igen! Páris este sötétben van! Az uccai lámpákon lefelé vetítő ernyő van felszerelve, az ablakok kék festékanyagot vagy fűggyárral bevonva. Az autók csak tompított fényű lámpákkal világítanak (normális körülmények között csak az óvatosabb vezetők gyújtották fel a kocsilámpáját, a legtöbb sötétben szelte át a várost.) A kocsiforgalom emiatt kissé megritkult s amellet óvatosabb ütemben folyik, ami — ismerve a párisi soffőröknek azt

az illuzióját, hogy repülőgépet vezetnek — igen feltűnő jelenség. Aki este gyorsan akar közlekedni, az a Metróbába ül, amely a bevonult személyzet miatt ritkább járatú, sőt egyes kisebb állomásokat ugyanennél az óknál fogva ki is kapcsolnak a forgalomból.

A járókelők fokozott óvatossággal mennek át az útesten, legtöbbször kis zseblámpával világít maga elé, hogy a váratlanul előbukkanó autó észrevegye. Mindmégannyi Diogénesz, azaz a különbséggel, hogy nem embert keresnek, hanem akadályt, mit kiakarnak kerülni a sötétben. A rendőrök fehér sisakkal, fehér gallérban, fehér bottal dirigálnak és bölcs óvatossággal az út széléről, lámpa alól irányítják a forgalmat.

A vasúton az ablaküvegnyöket összehuzzák, sőt így is csak az u. n. éjjeli kék lámpa világít, — ha világításnak lehet nevezni ezt a fényt!

A vasúton az ablaküvegnyöket összehuzzák, sőt így is csak az u. n. éjjeli kék lámpa világít, — ha világításnak lehet nevezni ezt a fényt!

A mozik egyes előadásai közötti vagy felirattal, vagy mikrofonon át hívják fel a közönség figyelmét az esetleges riadó alkalmával szükséges tennivalókra. Közvetlen hangon, igen kedves fogalmazásban szól a figyelemztetés:

„Az óvóhelyre a jegyszedők fogják Önt elvezetni. Az igazgatóság kellően gondoskodott biztonságáról, miért is szíveskedjék az előadást nyugodtan élvezni!”

Egyébként minden házon nagy fehér plakát van kiragasztva:

A B R I
... places

jelezve az otlévő óvóhely befogadó-képességét. Ez a szám igen változó: amennyire járás-kelésem során megállapítottam, 10 és 150 között mozog.

Ismétlem: a mozik majdnem kivétel nélkül reprizeket játszanak. A beléptidőjüket emiatt némileg leszállították; a katonák kb. 60 százalékkal fizetnek kevesebbet. Van, aki a lékkel fizetnek kevesebbet. Van, aki a jegyváltásnál ebből tréfát kovácsol.

Bár civilben van, azt mondja, hogy ő is katona, csak — még nem hívták be. A pénztáros kisasszony — nyilván már a könyökén jön ki ez a szellemes vicc — lefelé görbíti vérpírosra festett száját és már nyújtja is a rendes árú jegyet.

Egyébként esetleges bombatámadás szempontjából minden uccai ablakot keresztül-kasul átragasztottak: a tehetősebbek — főleg üzletesek — celofánnal, amely messzebbre észre sem vehető, a kevésbé vagyosanak barna papírcsíkokkal. Helyenként művészies dekorációként hatnak ezek a csíkok. sőt — épp a mozik — reklám céljaira is felhasználják. Pl. a Pathé mozik ajtóin barna papírból szépen formált kakas üdvözlő a belépőt.

Este a lakásablak teljes elsötétítését a rendőrség szigorúan ellenőrzi, bár a lakosság is gondosan vigyáz arra, hogy a rendelkezést tökéletesen hajtassa végre.

A legutóbbi itt tartózkodásom óta megjelent filmek iránt érdeklődtem, hogy elsősorban az anyag kvalitásos-

sabb részét nézzem meg. Informálódásom során, amikor az egyik film címét megemlítettem, azt mondja az egyik bennfentes: „Ne nézze meg, ezt még Szíria részére sem vették meg!”

Csodálkozó arcomat látva, megmagyarázta, hogy a francia filmeket 90 százalékban megveszik Szíria részére. Csak a legesleggyengébben sikerülteket ejtik el. Tehát, ha egy film Szíriának sem kellett, ez azt jelenti, hogy az egy nagy — bocsánat! a kifejezésért, de szakszerű — vacak! . . .

Azóta minden filmnél az volt az első kérdésem: megvette-e Szíria, vagy sem? . . .

Indiszkret leszek: nem találtam többet, amit nem adtak volna el oda, annak ellenére, hogy a magam részéről igen sok filmmel kapcsolatban jelentettem be a teljes dezintereszant.

Talán mondanom sem kell, hogy a francia filmgyártás az utóbbi évek magas ívelésében a háború következtében visszaesett. A mozgósítás — amíg nem alakult ki ez a furcsa mai helyzet — a generáció javát elszállította a polgári munka asztalától és ezzel a gazdasági élet vérkeringése a szervezet egyes részeiben megállt. A filmgyártás sem volt kivétel: igen sok, majdnem teljesen kész produkció abamaradt.

A helyzet azonban rövidesen és lényegesen megjavult, amikor kiderült, hogy ez a háború másként alakul, mint az 1914-i.

A Maginot-vonal a franciák kínai fala, amelynek szilárd és megingathatatlan bástyája mögött békés polgári munka folyik. Magától értetődik, hogy ez az élet szorosan a változott viszonyok kereteibe illeszkedik bele, de még az ellenségnek is el kell ismernie, hogy az állami organizáció olyan tudatos, precíz és a viszonyoknak annyira gondos mérlegelésén alapszik, hogyha a harc nem terelődik át gazdasági térről a fegyveres aktivitásba, Franciaország polgárai részéről méltó elismerés illetheti a kormányt.

A jelzett gazdasági expanzivitás amplitúdója hatást gyakorol a filmgyártásra is. A régebben megkezdett, de félben hagyott filmeket befejezték, sőt megindult az új produktivitás is.

Nem szabad csodálkozni azon, hogy az új filmek költségvetése lényegesen eltér a régiéktől. Elvégre nemrég olvashattuk a szaklapokban hogy még az amerikai gyártás is feltűnő arányban csökkentette a produkciós költségeket („La Cinématographie Française: Comment se comporte le Cinéma Américain 1940.) már pedig Amerikában nincs háború.”

Miután azonban a francia színművészetet semmiféle anyagi korlátozás nem befolyásolhatja abban, hogy világhírű nívója a maga elbűvölő teljében mindig és mindenkor ki ne bontakozzék, ebből a szempontból a most készülő francia film az a fogalom maradt, ami eddig volt: a XX. század szellemének méltó interpretálója és megnyilatkozója.

A ravasz amerikai kalmárszemmel, amely úgyis sanda szemmel nézte a francia filmgyártás veszélyes konkur-

renciáját, sietve igyekszik kihasználni a pillanatnyi előnyt. Nem értem alatta azokat a gyárakat, amelyek az európai fővárosokban fiókkal képviseltetik magukat.

Az egyik cég, amelynek tavalyi anyaga a Hunnia révén itt is forgalomba került, irodáját nyilván az Eiffel-torony tetejére helyezte, mert a filmjei iránt érdeklődőkkel olyan magasról beszél.

„Cash and carry” a mottója a cégnek. Magyarul: csak ilyen értelemben érdekli őt valamilyen üzleti lehetőség.

Nem tudom, hogy az említett magyar vállalat szerzett-e opciót a cég ideai anyagára, vagy sem, — az a körülmény, hogy szabad tárgyalásokat folytat, azt bizonyítja, hogy nem — miután azonban igen valószínű, hogy feltételeit a cég senkinek a szép szemé kedvéért nem fogja módosítani, a szakma részéről mindenesetre érdeklődésre tarthat számot az a kérdés, hogy az új produkciót ki fogja megszerezni.

Az illetén gondtalanul, könnyedén, minden fáradság, valutaris és más nehézségek nélkül, majdnem füttyözóra beszerzett „attrakció” a pesti filmes a hóna alá csapja és mosolygó arccal büszkén megy körútra: lekötni a filmet

Alig említi meg jöttének célját az első premiermozi, az máris közbe-
vág:

— Hallottam a filmről, már külföldön megbukott. Ilyen körülmények között nem kötöm le, legfeljebb a baráti viszony kedvéért, ha nagyon olcsón adja és abban a feltevésben, hogy máskor a jó filmjeivel is idejön.

Jogomban áll júliusban megjeleníteni, de viszont elég, ha 2500 pengős reklámot „csinál” a filmnek. A kölcsönű az adók levonása után 20 százalék. Természetesen megfelelő kiegészítésről maga gondoskodik.

Voilà!

CASTIGLIONE HENRIK

Mozi szenét

rendelje

Molnár Ferenc

velitőszén kereskedőnél

Budapest, VII., Erzsébet-körút 8.

Telefon: 421-948

Lakástelefon: 140-736

Oz a csodák-csodája

„Magyar Nemzeti Filmszínház” „Magyar Selejt Filmszínház”

A MAGYAR FILM f. évi 5-ik számában *Magyar Nemzeti Filmszínház* címmel cikk jelent meg, melyben érvekkel támogatva arról ír a lap, hogy időszerte, szükségszerte, a magyar filmgyártás gazdasági, kereskedelmi és kulturális érdeke, hogy egy dolgozó filmgyárnak saját igazgatása alatt, bemutatófilmszínháza legyen. A cikk nem ad fantáziakeretet ennek a kívánságnak, hanem tárgyilagosan, szakmai megvilágításban, félre nem érthető írástudással foglalkozik a kétségtelen figyelemre érdemes kérdéssel.

Erre a cikkre, a MAGYAR FILM következő 6-ik számában, mondjuk hozzászólás látott napvilágot szintén *Magyar Nemzeti Filmszínház* címen a moziengedélyesek egyesületének hivatalos rovatában M. P. aláírással. A hivatalos rovatoknak általában az a terheltégük, hogy az azzal rendelkezők azt is írják benne, ami nekik *egyénileg tetszik* (sokszor a lap nívója ellenére), így történhet meg aztán, hogy *humorizálhatunk* az egyébként erre nem alkalmas témák, tervek felett, amit a lap túrni kénytelen. M. P. azonban nem olyan vágású, hogy a humor kielégítse, ezt bővíti például az *oktatással* s cikkeiből megtanulhatja a szakma tanuló-könyv része, hogy: „A filmet a mozi készen kapja és pontosan úgy kerül vetítésre *Kutyabagosa*, mint a budapesti Forum filmszínházban”; sőt a szigorú inteletől sem riad vissza M. P., amikor azt írja, hogy: „Azok, akik a magyar film színvonalát valóban előre akarják vinni, vegyék tudomásul, hogy nem Magyar Nemzeti Filmszínházat, hanem magyar nemzeti filmeket kell gyártani.”

Hát szent igaz, a gyárak ne színházat, hanem filmeket gyártsanak, — ha ezt eddig nem tudták volna és hagyják a filmgyárak a mozgóképszínház-engedélyeket azoknak, akik erre a nemzeti ajándékre kivételes közérdekű szolgálattal (nemzeti, erkölcsi, kulturális) érdemesebbek. Valószínű, hogy M. P. ezek védelmére céloz, ha nem is a *multra* tekintve, hanem a jövőre gondolva. Az ilyen védelemről az elismerést nem is szabad megtagadni, vagy

azt lekicsinyelni, de aki olvasta M. P. sorait, tisztában van azzal, hogy M. P. talán nem akarva, de mégis elkalandozik a kérdés lényegétől, mert ismétlem, *miről* van szó: a filmgyár bemutatófilmszínházat akar biztosítani magának gyártott filmjei részére, hogy ne kelljen bemutató-napért kilincselnie premier-moziknál, alkudozni a jövedelmezőség felett, kavarogni ezekkel kapcsolatos rendeletek között és így tovább, amiknek állandó gondja, kockázata elsősorban a gyártást nyomja.

Itt most — tessék tudomásul venni! — nemcsak a magyar film „színvonala” — vezető gondolat, hanem a filmgyár *üzleti biztosítékai*. Mert a sokat hangoztatott „színvonal” és minden egyéb további, *ezekből* kelnek életre, ez a *talaj*, amelybe vetni kell, hogy termés legyen! És így el kell fogadnia M. P.-nek — jó szándékkal! — hogy a filmgyártás törekvései művészi magaslatok elérésére, áldozó anyagi befektetések tételére, tőkék bizalmának erősítésére (ezekben ugyebár bent van a színvonal is) egy saját bemutató-mozi birtoka igenis *segítheti* az egyébként megkövetelt felkészültségű filmgyárat és szűk-ségtelen M. P. ajánlata szerint *Magyar Selejt Filmszínház* létesítése.

Ha az így támogatott filmgyár színvonalon aluli filmeket fog gyártani, azok megbuknak a *Magyar Nemzeti Filmszínházban* éppen úgy, mint bármelyik budapesti moziban, ha — elnézésből megelégedkezve a színvonallal — azok is másorra vennék. Mert, mint M.

P. írja, azok a filmek is *mindkét mozi-ban egyformán kerülnek vetítésre*.

A tévedés iskolapéldája, hogy M. P. a *Magyar Nemzeti Filmszínház*at „új fogalom”-nak, új „jelszó”-nak kereszteli át. Higyje el, M. P., hogy az se nem fogalom, se nem jelszó, ezeknek egészen más az értelmük, aminek bővebb elemzésére, helyszüke miatt, nincs lehetőség. Mintahogy érdemben okát-módját annak sem kutathatjuk — pedig érdekes volna —, hogy M. P. szerint a filmgyár bemutató filmszínháza „*csak az adózók újabb megyterhelését jelentené*.” Ha annak a véleményének adott volna kifejezést M. P., hogy nem kívánatos a meglévő premier-mozgóképszínházaknak ily módon *konkurrenciát* teremteni, ez egyszerű, nyílt álláspont és könnyebben beilleszthető az érdekvéviselési hivatalos rovatba is. Csak akkor M. P. írásában nem hangsúlyozhatta volna, hogy ő „*az egészséges üzleti versenyben*” látja a magyar film színvonalának orvoslását. Node a következetesség nem kötelező, különösen „*állami üzem*”-mel (?) szemben. Hogy miért bélyegzi állami „üzemek”, valószínű, hogy M. P. tudja. Milyen kár, hogy a *Nemzeti Színház* és az *Operaház* „állami üzemek” dr. Németh Antal és Márkus László vezetése alatt.

Sajnálatos volna, ha ebből az írogatásból bárki másra következtetne, mint arra, hogy mindez azért történik, mert M. P.-lal a magyar film szeretetében egyek vagyunk. Ezért talán további vita nélkül a *Magyar Nemzeti Filmszínház* sorsát bizzuk, mint jó ügyhöz méltót, a jövőre, melynek méhéből, ebben a világvargagásban *csodák* — születhetnek...

VASS ISTVÁN dr.

Premiermozik műsora:

ÁTRIUM	Gunga Din	febr. 12-től	Hunnia
CASINO	A négy toll	febr. 17-től	Mozgóképezem
CITY	A préri kapitánya	febr. 14-től	Fox
CORSO	Broadway-szerenád	febr. 26-tól	Meiro
DÉCSI	Viktória királynő	febr. 16-tól	Hunnia
FORUM	Juarez	febr. 23-tól	Warner
OMNIA	Dzsungel Jim	febr. 21-től	Kárpát
RADIUS	Egyetlen éjszaka	febr. 9-től	M. F. I.
ROYAL APOLLO	Gunga Din	febr. 8-tól	Hunnia
SCALA	Texas II.	febr. 20-tól	Hirsch-Tsuk
URÁNIA	A riói rejtély	febr. 22-től	UFA

ÚJ FILMEK

Dzsungel Jim

(Tigriskarmok)

Főszereplők: Grant Withers, Betty Jane Rhodes, Raymond Hatton, Evelyn Brent

Gyártotta: Universal

Beszél: angolul

Magyar szöveg: Lándor Tivadar

Hossza: 2700 méter

Cenzura: aluli

Kölcsönző: Kárpát

Bemutatta: Omnia, február 21.

*

Redmond Tamás amerikai milliomosnak vadállatszelídítés a szenvedélye. Erre a célra hajót szerel fel és azzal járja a világot. A hajón vele van a felesége és kicsi leánykája, Joan is. A hajó borzalmas orkánba kerül, a milliomot a hullámok a tengerbe sodorják. A kapitány látja az elkerülhetetlen pusztulást, egy papirosra leírja a hajótörés helyét és közli, hogy mentőcsónakokba szállnak. Ezt a cédlutal palackba zárja és bedobja a tengerbe. 15 év telt el. Egy napon a newyorki ügyészségre egy palack érkezik. Tyler ügyész, aki jól ismerte a milliomos családot és aki az örökséget kezeli, eddig nem adta ki a vagyont az elhúnyt milliomos züllött unokaöccsének, Bruce Redmondnak, mert a jogos örökösök — a feleség és kisleány — halála nem volt hitelesen igazolva. Most elhatározza, hogy Afrikába indul, hogy a hajótöröttek nyomait keresse. Afrikában a konzultól ügyes vezetőt kér. A konzul Bradley Jim ame-

rikai vadászt ajánlja, akit Dzsungel Jimnek neveznek. Dzsungel Jim elmondja, hogy hallomás szerint a vadonban él egy fehér leány. Bruce Redmond meg akarja akadályozni, hogy az ügyész az örökösöt megtalálja. Néhány gengszterrel ő is Afrikába megy. Mikor az ügyész az orosz-lánkrecek megsemmisítésére indul, az egyik gengszter kinyitja a ketreceket, a vadállatok kitérnék és megölik Tytert. Jim elhatározza, hogy Mike nevű barátjával maga indul az örökös felkeresésére. Hosszú, fáradságos út után egy napon megpillantanak egy fehér leányt, akit hatalmas oroszlanok őriznek. Az egyik oroszlant, mely nekiugrik Jimnek, Jim lelövi. Haragjában a fehér leány rájuk úszítja oroszlánjait. Irtózatos küzdelem kezdődik, de közben a leány közelebb jött, meglátva a csinos és daliás Jimet, visszazólija oroszlánjait. Négerek törnek elő, elfogják Jimet és barátját és fejedelmük elé viszik. Ez Kobra, egy gonoszarcú fehér ember, aki arra ítéli Jimet, hogy egy szál késsel küzdjön meg egy királytigrissel. Jim szivenszúrja a tigrist, mire elbocsátják őket. Közben az unokaöcs bandája is megérkezett és a leányt hatalmukba kerítik. Jim és Mike ezt látva, megtámadják a gengsztereket és megszabadítják a leányt. A banda találkozik Kobrával és most már vele együtt akarják megkaparítani a milliós örökséget. Jim elmondja Joannak, hogy egy tengerbe veszett milliomos gyermeke. Egyszerre repülőgép érkezik. A gengszterek ezt látják, odarohannak, és mikor megtudják, hogy a gép utasa detektív, leütik, de megjelenik Jim társaival és megmenti a detektívet. Jim és Joan megtudja, hogy Kobra hírhedt körözött gonosztevő. Azonnal útnak indulnak Kobra kastélya felé. A kastélyban nagy küzdelem fejlődik,

Kifutotta valódi formáját

Bombaüzlet

a

**„Garszónlakás
kiadó”**

a

Kamarában

mely során Kobra egy titkos úton megszökik. Jim utánarohan és a repülőgépnél éri utól. Izgalmas ökölharcban knock-outolja. A detektív őrizetbe veszi a gonosztevőket, Jim és Joan pedig mint boldog jegyesek indulnak útnak Amerika felé.

*

A dzsungelfilmek jólismert és jólbevált receptje szerint készült legújabb ilyen film körülbelül tízezer méter hosszú volt, amikor eredeti állapotában Budapestre érkezett. A moziközönség mai idegzete azonban nem bírja ki a folytatásos filmattrakciókat és ezért dramaturgok és laboratóriumi filmsebészek kegyetlenül kioperálták az óriásfilmből mindazt, ami fölösleges. Így keletkezett az a sürített izgalom, amely alig háromezer méteren pereg most. A filmben a női Tarzántól kezdve, a néger gyereken át az oroszlanokig minden előfordul, ami a dzsungel-

Óriási siker
a **FORUM**-ban

JUARIEZ

(Viva Mexico)

Warner Bros.
WB

Paul Muni, Bette Davis, Brian Aherne

Rendező: William Dieterle

Premier Plan

BÁN FRIGYES

Még a némafilm idejében kezdte a filmvezést mint filmszínész. A Deésy Alfréd és Lajthay Károly rendezésében készült magyar filmekben játszott, majd Balogh Béla mellett már a felvételeknél segédkezett. A filmgyártás szünetének ideje alatt vidéken színészkedett és a bonvivántól a bőszipapáig mindent alakított, inkább kevesebb, mint több sikerrel, mert 1935-ben megint a film berkeiben látjuk őt viszont, felváltva a Hunnia és a Filmiroda telepén. Első komolyabb film munkája egy itt készült német film segédrendezője volt. Utána egy félbemaradt magyar cserkészfilmet talpalt meg, majd a „Tomi” című film felvételvezetője volt. Mint rendező-asszisztens minden magyar filmrendező mellett dolgozott. Első önálló rendezői tevékenységét a nemrég bemutatott „Mátyás” című filmmel igyekezett kifejteni. A feladat azonban, mondjuk így: nem állt arányban művészi képességeivel és ahelyett, hogy ő csinált volna rendet a filmben, Mátyásra, a címszereplőre bízta, a rendezésinálást. Most fejezte be második filmjének, a szűnni nem akaró „Gül Babá”-nak felvételeit, amitől úgy ő, mint az egész szakma a legtöbbet várja. A mindössze 38 éves fiatal ember valamikor hadapród volt, de reméljük, hogy annakidején majd mint filmgenerális megy nyugdíjba. Egyebekben a legudvariasabb és leg halkszavúbb ember, aki inkább lejátssza azt, amit mondandó volna. Mindenki „Frici”-je csupa derű és mosoly. Sajnos, ez utóbbi gyakorlásakor teljesen eltűnik az a gyönyörű szép kék szeme.

filmek jellemzője. Az ilyen természetű filmek rajongói nagy örömeiket fogják lelteni az őserdő legfrissebb filmszimfóniájában.

V. D.

A tenger ördögei

(Sea Devils)

Irtá: Frank Wead, John Twist, P. J. Wolfson

Rendezte: Ben Stoloff

Főszereplők: Victor McLaglen, Preston Foster, Ida Lupino, Donald Woods, Helen Flint, Gordon Jones, Pierre Watkin, Muray Alper, Billy Gilbert

Gyártotta: RKO

Magyar szöveg: Váci Dezső

Hossza: 2452 méter

Cenzúra: aluli

Kölcsönző: MFI

Szabemutató: Royal Apolló, február 22.

*

Mike O'Shay-t, a vidám amerikai tengerészt, aki nagy nőbarát hírében áll, New Londonba helyezik át. Eppen akkor érkezik, amikor a Taroe hajó egy égő gőzöst igyekszik megmenteni. A mentésben Medals Malone altiszt és Steve Webb tünnetik ki magukat. Mikor Mike jelelkezik, találkozik Dorissal, Medals leányával, aki felkelti érdeklődését. Medals a Taroe-ra helyezteti a fiút, hogy szem előtt legyen és, hogy távol tarthassa Doristól. Az apa Steve-nek szánja leányát. A Taroe jégel lenőrző útra indul. Utközben egy nagy jéghegyhez ér a hajó. A parancsnok a ki próbált Medalsot küldi el, csónakkal a hatalmas akadály elé, hogy legénységével robbantsa szét. Köztük van Mike és Steve is. Medals és Mike között verekedés támad. A csónak elszabadul, Steve súlyosan megsebesül. Szerencsére megmenekül a társaság, Mike-nak törvény előtt kell felelnie a történetért. Börtönbe kerül. Medals is visszaesik egy lépéssel rendfokozatában, ami annyira kedvét szegi, hogy leszerel. Rövidesen újra vihart jelentenek és a hajókra rendelnek minden parti őrséget. Medalsból kitör a tengerész és jelelkezik szolgálatra. A hajón a legnagyobb meglepetésére leányával találkozik. Itt vallja be apjának Doris, hogy Mike-ot szereti. A Taroe egy yacht segítségére siet, amely a partmenti sziklák közt hányódik. A cél: elvontatni a yachtot a nyílt tengerre. Az igazi tengerészfeladat hírére Mike megszökik börtönéből és észrevétel nélkül Medals vezetésével a yacht felé induló mentőcsónakra lopózik. Szörnyű veszedelmek közepette folyik a mentés. A végén mindenki megmenekül, csak Medals nem. Egyetlen régi szerelme, a tenger habjai ölelik magukhoz a legbátrabb, legjobb szívű matrózt.

*

Az amerikai partvédő tengerészek élete, mókái, szerelmei, bátorsága és hősi halála perog le ezen a filmen. Egészséges, for. bajtársi évdések, de mindenkéül a hivatás szeretete, a tenger imádata: ezek azok a jelenségek, amelyek értékes és érdekessé teszik a filmet, amelynek cselekménye alapján véve idegen a mi szemünkben. A szereplők bensőséges alakítása, a rendező merész ötletei, főleg egy zátonyrafutott yachtról történő menekülés és mentés olyan izgalmassá emelik a végén a filmet, amit ritkán akad alkalmunk látni. Victor McLaglen, a vén tengeri medve szerepében csupa szív, csupa lemondás és apai szeretet még akkor is, amikor a legkomi szabbnak mutatkozik.

V. D.

A riói rejtély

(Zentrale Rio)

Irtá: Rudolf Dortenwald

Filmre irtá: Ludwig Metzger és Berthold Ebbecke

Zene: Werner Eisbrenner

Rendezte: Erich Engels

Főszereplők: Leni Marenbach, Camilla Horn, Ita Rina, Werner Fütterer, Iwan Petrowich

Gyártotta: Terra

Beszél: németül

Magyar szöveg: K. Halász Gyula

Hossza: 2317 méter

Cenzúra: aluli

Kölcsönző: UFA

Bemutatta: Uránia, február 22.

*

Wenk cégvezető, aki egy hamburgi kávéimport cég megbízásából utazik Braziliába, a hajón megismerkedik bájos honfitársnőjével, Halmborgnéval. A fiatal özvegy rejtélyes ügyben utazik Rioba. Egy Gomez nevű ismeretlenlől levelet kapott, amelyben arról értesíti, hogy az ura, akit állítólag halálos baleset ért, hamis néven ma is él Braziliában. Weak elkíséri a találkozó helyéül kijelölt rossz hírű szállóba. Halmborgné itt megtudja Gomez-től, hogy az ura él, sőt meg is nősült. A megadott címen magános villa áll. Halmborgné besiet, míg Wenk kint várakozik. Kevéssel utóbb két lövés dördül el, Halmborgné azt állítja, hogy odabent egy

MEGHÍVÓ

A

Magyar Kinoteknikai Társaság
1940. február hó 26-án, (hétfőn)
d. u. 6 órakor

tartja meg a

XI., Bertalan-u. 1. alatti
műegytemi előadótermében

VII. ÉVI

RENDES KÖZGYÜLÉSÉT

amelyre a Társaság tagjait tisztelettel meghívjuk. Amennyiben a közgyűlés határozatképtelen lenne, úgy tagösszejövetelt tartunk, amelyen a filmtechnika időszerű kérdéseit vitatjuk meg.

Határozatképtelenség esetére az újabb közgyűlés időpontja

1940. március 11-én (hétfőn)
d. u. 6 óra,

helye változatlan.

Tudomásulvétel végett közöljük, hogy a közgyűlés akkor határozatképes, ha azon a rendes tagok egyharmada megjelenik, továbbá, hogy indítványok 3 nappal a közgyűlés előtt az Elnöknél nyújtandók be.

Budapest, 1940 február hó 19.

Tagtársi köszöntéssel:

Az Elnökség.

A közgyűlés tárgysorozata:

1. Elnöki megnyitó.
2. Ügyvezető titkári jelentés.
3. A zárszámadás előterjesztése.
4. A számvizsgáló bizottság jelentése és előterjesztése a felmentvény megadásáról.
5. Számvizsgáló bizottság választása az 1940. évre.
6. Folyóügyek.
7. Indítványok.

rohanó férfinak ütközött és Halmborg, akit itt Salieri néven ismertek — holtan fekszik a padlón. Gaveira detektívfelügyelő megkezdi a nyomozást. Ugyanakkor Dossa felügyelő, egy kábítószer-csempész banda nyomába szegődik. Előbb Halmborgnét gyanúsítja a rendőrség, majd egy Mercier nevű táncosnőt. A gyilkosság gyanúja egy pillanatra Perez karmester ellen irányul — míg a csempészek hajója Cabana márki tulajdona, akitől állítólag ellopták. Egy magát rendőrtisztviselőnek hazudó szélhámos megszökteti Halmborgnét, az egyetlen tanut, aki a valószínű tettest esetleg felismerhetné. Halmborgnéval együtt eltűnik a szálló kis mulatt inasa, Chico is. Perez karmesterről közben kiderül, hogy ő volt a titokzatos Gomez, aki Halmborgnét Braziliába hívta. A karmestert vidéken fogják el s a társaságában utazó hölgyet is letartóztatják. Ez a hölgy a meggyilkolt Halmborg második felesége, aki magára vállalja a gyilkosságot. Vallomása azonban hamis és a rendőrség már-már tehetetlen, amikor jelentkezik Chico, akit a banditák futni engedtek. Chico elmeséli, hogy egy falusi tanyán tartják fogva Halmborgnét. A tanyáról csak azt tudja, hogy felette naponta kétszer repülőgépek szállnak el és a kútja nyikorog. Ezen a gyér nyomon elindulva Dossa felügyelő és Wenk megtalálják a tanyát és kalandos körülmények között kiszabadítják Halmborgnét. De a tettes még mindig nincs meg! Dossa egy a tanyán talált cédula alapján feltételezi, hogy Halmborgné elrablója, aki feltétlenül azonos a gyilkossal, megjelenik egy másnapi nagy estélyen. Ide viszik el mintegy családtagként, Halmborgnét s a csel sikerül. Az asszony eltűnik, de Dossa

résen van. Nyomába szegődik a kocsinak és sikerül elfognia — Cabana márkit. A márki a legnagyobb kábítószer-csempész banda feje, az ő társa volt Halmborg, akinek eljárt a szája. Cabana márki félt a leleplezéstől s egyszerűen meggyilkolta veszedelmes üzletfelét. Tisztázódik Perez és a táncosnő szerepe is, s sok izgalom és megpróbáltatás után Halmborgné és Wenk most már egy egész életre egymásra találhatnak.

*

Aki szereti az izgalmas, fordulatos detektívregényeket, amelyekben csak a legutolsó oldalon derül ki, hogy ki a gyilkos, az nagyon együtt érez ezzel a filmmel méterről-méterre. A film elején egy titokzatos bűntény történeti, amelynek nyomozása során mindenki gyanússá válik, aki él, illetőleg szerepel a filmen. Minden felvonás újabb és újabb gyanúsítottat állít a rendőrbíró elé, aki a nézővel együtt kezd már bezavarodni a véletlen kifogyhatatlan komédiájába, de nem nyugszik, amíg az utolsó pillanatokban kézrekerül az igazi tettes, persze, akire legkevésbé gyanakodtunk. A gyilkost eléri a nemezis, a legártatlanabbul gyanúsítottak egymásra találhatnak, a sok izgalmat jéleső nyugalom váltja fel s a detektívregénynek vége. Kell ennél több?

V. D.

GÉPÉSZ

elektro- és hangostechnikus, intelligens fiatalember, előkelő és hosszú gyakorlattal, állást változtatna. Szíves válaszokat „Öskeresztény” jeligré a kiadóba kér.

LAPSZEMLE

A MAI NAP, 1940. II. 16. Kiss Ferenc lemondott a Színészkamara elnökségéről.

ESTI UJSÁG, 1940. II. 16. Híresztelés Kiss Ferenc lemondásáról.

PEST, 1940. II. 16. Kiss Ferenc lemondott a Színészkamara elnökségéről. — Különös harc Szegeden, lovagias afférral a „Halálos tavasz” körül. (Szegedi tudósítás.)

ESTI KURIR, 1940. II. 16. Jalsoviczky Károly lesz Kiss Ferenc utóda.

MAGYARORSZÁG, 1940. II. 16. Kiss Ferenc nem mondott le.

ORSZÁGJÁRÁS, 1940. II. 16. Kibédi Albert: A mozgókép propaganda-jelentősége.

SZTÁR, 1940. III. Farkas Imre: Hunyady Sándor a műteremben (1 kép). — Ujházy György: Dayka Margit, a boszorkány. (2 kép).

FÜGGETLENSÉG, 1940. II. 17. Álhír Kiss Ferenc lemondásáról.

ESTI KURIR, 1940. II. 17. Elnökválság.

ESTI UJSÁG, 1940. II. 19. Három hétre bezárták a Humniát.

UJSÁG, 1940. II. 20. Feltűnő hír a Színészkamara átszervezéséről. (Film-, színész- és képzőművészeti kamarát állítanak fel?)

MAGYARORSZÁG, 1940. II. 22. Ágyú, válóper és még négy hollywoodi érdekesség.

A
FÖLDINDULÁS

FOLYTATTA MEGKEZDETT DIADALÚTJÁT

Szeged
Érsekújvár
Szombathely
Sopron
Nyíregyházamindenütt
REKORD BEVÉTEL
amit se fagy, se hó
nem tudott
elrontani

ILYEN MÉG NEM VOLT!

EGYETLEN ÉJSZAKA

Budapesten — vidéken egyaránt

BOMBA ÜZLET!

A Radius színházban a második héten emelkedő rekord magasságú bevétel Legközelebbi megjelenésünk a: TENGHER ÖRDÖGEI

M.F.J.

Filmkölcsonzó-osztály Budapest, VII., Erzsébet-körút 45. Telefon: 222—098.

TECHNIKA

SZERKESZTI: KARBÁN JÓZSEF

Az új amerikai szabványtervezet

Irta:
KARBÁN JÓZSEF
a VKM Oktatófilm Kirendeltség operatőrije

A S. M. P. E. szabványügyi bizottsága még 1934-ben megállapodott abban, hogy az eddigi különböző alakú filmlukasztásokat *mind a negatív, mind a pozitív film részére egységesítsék*, még pedig úgy, hogy az összes filmfajták az eddigi pozitívfilm lyukasztás alakját kapják meg. Az 1935-iki párisi filmkongresszuson ezt a megállapodást nemzetközileg ajánlották és ennek következtében a német szabvány szerint (Din-Kin 3501) azonos filmméretek meghagyása mellett mind a negatív, mind a pozitívfilm perforációtávolsága, valamint a negatívfilm lyukasztás alakja azonos lett a lekerekített sarkú, négyzetes alakú pozitív perforációval, az eddigi lekerekített oldalú Bell & Howell perforáció helyett.

A hangnegatívnál ez az átállítás figyelemreméltó haladást jelentett, mert a másolásánál jobb érintkezést és kisebb elcsúszást biztosított, ha a felvételi negatív és a vetítő pozitív azonos perforációjú volt. A frekvencia-vesztés a másolásnál így kevesebb. Ezen a téren tehát az átállítás művelete simán ment volna és a hangfelvételi negatívak ma már *pozitív perforációjúak* volnának.

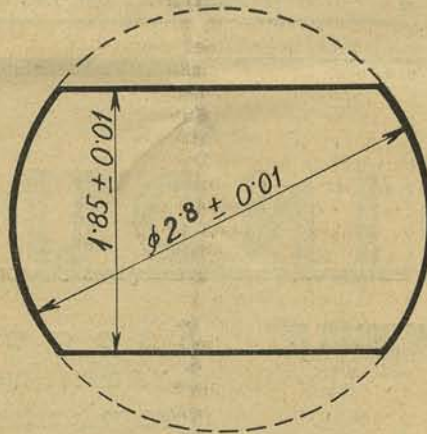
Az egységes perforáció előnye minden esetben jelentős, ahol a pozitív- és negatívfilm elmozdulás nélküli tökéletes érintkezése és szabályos vezetése a különleges kívánásoknak megfelelően szükséges. Tehát a képek abszolút „állása”, részletelenség, mint pl. a háttérfelvételek és kópiák készítésénél vagy a színes filmeknél, ahol a különböző színikivonatok kontúrfedése elsőrendű követelmény. Hogy a fent említett munkák üzemi feldolgozása biztosítsák, e különleges célokra való tekintettel a fenti munkákhoz való filmanyagokat *mind negatív perforációval* látták el. (Dipo-film, Tripo-film, Technicolor-matricák, Key-filmek, a háttérvetítés pozitívját stb.)

Annak ellenére, hogy a nemzetközi megállapodás a „standard” perforálás bevezetésére létrejött, öt év múlt el anélkül, hogy a legkisebb jele mutatkozna annak az igyekezetnek, hogy a gyakorlati követelményeknek megfelelően a negatívfilmperforáció alakjának megváltoztatását keresztülvigyük. Vonatkozik ez főleg a képfelvévő gépek rögzítő-peckekre (Kontrastift, Sperrgreifer), amelyek átalakítása a „pozitív” lyuk méreteire feltétlenül szükséges.

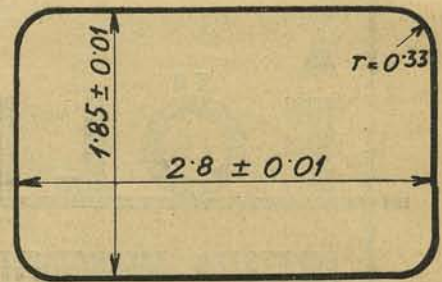
A valóság az, hogy a „standard” perforálás bevezetése egyelőre meghiúsult. Főleg azért, mert az átállítás alatt még a jelenlegi szabványrend is teljesen

felborul. A filmüzemi gépek átállítása ugyanis rengeteg időt vesz igénybe és egy idő múlva nem fogja tudni senki, hogy hol használják még a régi alakú pozitív, negatív, illetőleg az új méretet.

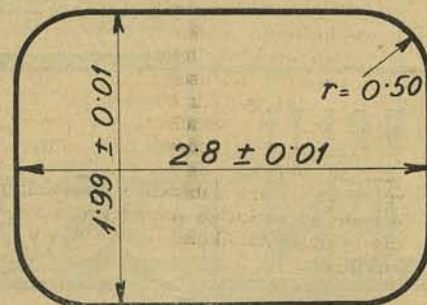
A fentiek alapján a legutóbbi S. M. P. E. összejövetelen újra felmerült az egyik korábbi (1931) előterjesztés szövege, amely *Howell és Dubray-tól* származik. Ez a tervezet új egységes perforálást ajánl, mely szerint a korábbi negatív és pozitív lyuk szélessége és a negatív lyuk magassága szolgálna alapul az új perforálás téglány alakjának, melynek a sarkai úgy lennének lekerekítve, hogy a görbület a régi negatív lyuk széleit ne érintse.

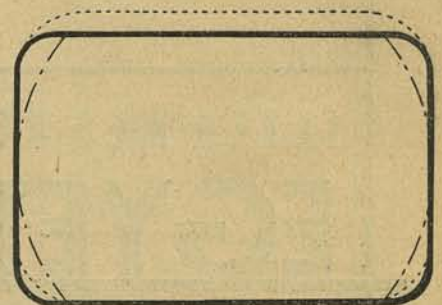
Eddigi negatív lyuk

A javasolt egységes lyuk

Eddigi pozitív lyuk

Pozitív-, negatív- és az új egységes lyuk egymásra fektetve

Az ábrán láthatjuk az eddigi pozitív és negatív lyukat és az újonnan tervezett egységes perforálást. Az alsó jobb oldalon látható a három egymásra fektetett perforálás rajza.

Az egységes perforálással elérjük, hogy a képfelvévő gépek rögzítő-peckeit nem kell kicserélni, mert a pecek mind szélességben, mind magasságban

a lyukat kitöltik. A trükk-képek, háttérképek, színesképek készítésénél az eddigi nehézségek megszűnnek. A filmek ragasztása az eddigi negatív-gépekkel változatlanul lehetséges.

Az amerikai előterjesztés foglalkozik azzal a kérdéssel, hogy a *Bell & Howell* másológépek továbbító dobjainak fog-távolsága megfelel-e majd az új normáliának? Beható vizsgálatok eredményei szerint a munkák zavartalanul folytathatók, csak a *push-pull* hangrajz (kétoldalt tranzverzális) másolása okoz némi oldal eltolást. (Ennél a hangfelvételi rendszernél ez a differencia nem lépheti túl a 0.0025 cm mértéket.) A fog-átmérő megváltoztatása a fogasdobokon, amint a *Bell & Howell* gépeken ez most már megtörtént, kiválóan egyenletes filmvezetést biztosít.

Az új perforálás alkalmazkodása a meglévő vetítőgépeken azt mutatja, hogy a húzó és felesévlő fogasdobok a filmvezetést már most is zavartalanul biztosítják. Az a tény, hogy a Technicolor-kópiák, amelyek ez idő szerint is negatív alakú perforálással futnak a mostani vetítőgépeken, valamint a téglányalakú perforációval ellátott fekete-fehér kópiák gyakorlati bizonyítékai annak, hogy az előterjesztett új perforációs tervezet minden nehézség nélkül bevezethető.

A tervezett egységes perforáció egyetlen nehezen keresztülvihető problémája a nyersfilmgyárak perforáló gépeinek átalakítása. Bár ez a nehézség csak a gép lyukasztó berendezésére vonatkozik,

A nyersfilmgyárak a nehézségek ellenére is szívesen vállalják a lyukasztó gépek átalakítási költségeit, mert a különböző típusú filmanyagok jelenleg megkívánt különböző alakú perforálása ugyanis sok nehézséget okoz, nem is említve a raktározás folytán előállható méretváltozásokat.

HIRADÓK

MAGYAR VILÁGHÍRADO

M. F. I.
835. sz.

1. Francia csapatok a hófedte nyugati fronton. (Pathe Cinéma)
2. A fasiszta milícia 17. évfordulója Rómában. (Luce)
3. A Német Öböl légi és tengeri készültése. (Ufa)
4. Német tüzérségi tevékenység a nyugati fronton. (Ufa)
5. Legújabb felvételek a finn-orosz háborúból. (Suomi Filmi)
6. A havas főváros forgalmának névtelen katonái. (M. F. I. — Kerti)
7. A Budapesti Korcsolyázó Egyesület jegűnnepele. (M. F. I. — Horváth)
8. Delmár Walter silesiklóverseny a Svábhegyen. (M. F. I. — Horváth)
9. A belgrádi Sztankovics-kórus hangversenye. (M. F. I. — Zsabka—Mar-ton)

UFA VILÁGHÍRADO

22. sz.

1. A balkáni államok konferenciája Belgrádban.
2. A nemzetközi téli-sporthét vége.
3. Tánc és torna.
4. Farsang Viareggióban.
5. Újévi parádé Japánban.
6. Német repülőgép-gyártás.
7. A Rajna befagyott.
8. A hó eltakarítása a fronthoz vezető utakról.
9. Utánpótlás és tüzérségi riadó.
10. Éjjeli vadászat ellenséges repülőkre.
11. Német tengeralattjáró-üldözők és rombolók.

FOX HANGOS HÍRADO

XIV. évf. 8. sz.

1. A párisi anamiták az újévet ünneplik.
2. A hollandai hadsereg új vezére.
3. Joe Louis a chillei Godoy ellen boxol.
4. A francia-angol labdarúgó mérkőzés eredménye: 1:1.
5. Sifutók különvonata Amerikában
6. Karnevál Viareggióban.
7. Ki barnult le jobban?
8. Kórséta egy francia töltenygyárban.
9. A „Siroco” harmadik pálmája.
10. Lebrun elnök az angol állásokban.

LUCE HANGOS HÍRADO

6. sz.

1. Hagományos karneváli ünnepek Lazóban.
2. Littorio olasz ifjúságának gyakorlatai görkorcsolyán.
3. Tüzérségi és harcserű gyakorlatok San Marco környékén.
4. Az önkéntes biztonsági szolgálat 17-ik évfordulója alkalmából a Duce tiszteleg az elesetteknek és az Ismeretlen katona emlékművénél.
5. Mezei futóverseny a nemzeti bajnokságért Littorióban.
6. Gyermekek ünneplik a karnevál végét Romában.
7. Akadályverseny a 100.000 líras Duce serlegért.
8. A Fiat gyár géporiásai munkaközben.

HIREK

VÁLTOZÁSOK

A „SZAKMAI CÍMTÁR”-BAN

Lapunk SZAKMAI CÍMTÁR-ában e héten a következő változások történtek: **Filmfotó** (cégmódosítás). **Harmonia** (új telefon). **Lévay—Nagy** (új cégbejegyzés). **Stúdió** (új cégbejegyzés). **Filmreklám és hirdetőiroda** (új cégbejegyzés).

TECHNIKAI ROVATUNK
ÚJ VEZETŐJE

Lohr Ferenc okl. gépészmérnök, a **Hunnia Filmgyár** hangmérnöke, aki a **MAGYAR FILM** technikai rovatát lapunk megindulása óta vezette és számos cikkével járult hozzá a rovat érdekességéhez, időszerűségéhez és főként színvonalának emeléséhez — más irányú szakirodalmi elfoglaltsága miatt — megvált munkatársaink sorából. Amikor ezen a helyen is, nemcsak a **MAGYAR FILM** nevében, hanem az egész szakma, főleg annak technikai ága részéről megköszönjük **Lohr Ferenc** önzetlen és odaadó, sikeres szakmunkásságát, birjuk ígéretét arra nézve, hogy néha megajándékoz majd bennünket a jövőben is egy-egy filmtechnikai cikkkel. A **Lohr Ferenc** távozásával megüresedett technikai rovatunk vezetését e héten **Karbán József** régi szaktársunk, a **VKM Oktatófilm Kirendeltség** operatőrije vette át, akinek már számos szakcikke jelent meg lapunkban és aki mai számunkban, amikor a technikai rovat vezetését elkezdte, egy rendkívül érdekes és friss szakmunkával köszönti az olvasókat új és kétségkívül tekintélyes helyéről. **Karbán József** éppen az elmúlt hetekben írtunk portrét a **MAGYAR FILM Premier Plan** rovatában, rámutatva azokra a kiváló tulajdonságaira, melyeket szakmai elhelyezkedésében olyan eredményesen tud gyümölcsöztetni az általános filmkultúra javára. A film- és mozi szakma technikai területein, mind gyakorlatilag, mind elméletileg szerzett több-évtizedes, külföldi és belföldi tapasztalatai egyenesen predestinálják **Karbán Józsefet** arra, hogy lapunk **TECHNIKA**-rovatát jegyezze és szerkessze. Bőséges gyakorlatot szerzett a felvétel-, leadó-, laboratóriumi és hangtechnika szövevényes útvesztőiben. Állandó kísérletező munkája és a külföldi szakirodalomban történő szüntelen elméleti tanulmányozása majdnem páratlan jelenség operatőr kartársai körében. Üdvözljük **Karbán Józsefet** legújabb szakmai vállalkozása küszöbén, és még vagyunk győződve róla, hogy hivatásának szeretete, széles skálájú tudása és rendkívüli munkabírása mindannyiunk ösztöne és osztatlan megelégedésével fog hétről-hétre találkozni a **MAGYAR FILM** hasábjain.

MADÁCH SZÍNHÁZ

lesz a neve a **Közmunika Tanács** épületében a **Madách**-téren készülő új színháznak, amelyet úgy terveznek, hogy az színházi és mozielőadásokra egyaránt alkalmas legyen. A **Közmunika Tanácsa** sülyt helyez arra, hogy a színház technikai felszerelése és berendezése reprezentatív iskolapéldája legyen a modern, intim hatású színművészeti és filmművészeti hajléknak. A színház miniatűr-színpadal, töké-

Óriási siker

α

„Garszónlakás kiadó”

α

Kamarában

letes díszletezési lehetőséggel, a legmodernebb hűtő- és szellőztető-berendezéssel, luxusfotelekkel, kényelmi felszerelésekkel épül, tehát mindazoknak az igényeknek és követelményeknek meg fog felelni, amit Budapest világvárosi közönsége egy korszerű színházról elvár. A helyiséget **Balogh Kálmán dr. és Castiglione Henrik**, a **Corso Filmszínház** igazgatói vették bérbe és megnyitását f. év október elejére tervezik.

JANNINGS BUDAPESTRE JÖN
FILMIJÉNEK PREMIERJÉRE

Jövő héten, csütörtökön nagy premierre készül az **Uránia Filmszínház**. Bemutatásra kerül a **Tobis** európai hírű filmdrámája **Robert Koch**-ról és ez alkalommal Budapestre érkezik a film címszereplője, **Emil Jannings**, akinek a tiszteletére méltó fogadtatást rendez a budapesti német követség, a **Tobis** magyar fiókja és az **Uránia Filmszínház** igazgatósága. Ertesülésünk szerint **Jannings** már szerdán, február 28-án érkezik a fővárosba.

A FILMIRODA KÖLCSÖNZŐJÉNEK
MÁSODIK SZAKBEMUTATÓJA

Február 22-én, csütörtökön délelőtt tartotta második szakbemutatóját a **Magyar Filmiroda** filmkölcsonzó osztálya a **Royal Apollóban**. A meghívott szakközönség előtt két külföldi filmújdonosság került bemutatásra. Az első az amerikai **RKO** nagyszabású tengerészdrámája: **A tenger ördögei** (**Victor Mc Laglen**, **Ida Lupino**, **Preston Foster**), amelyet lapunk **UJ FILMEK** rovatában ismertetünk részletesen; a második az új francia filmtermelés kiemelkedő alkotása: **Egyetlen éjszaka** (**Pierre Blanchar**, **René Saint Cyr**, **Gilbert Gil**), amelyet a **Rádus** tart nagy sikerrel műsoron és amelyről multheti számunkban számoltunk be. A **Filmiroda** új szakbemutatója méltó sikert aratott.

SZÉNSZÜNET A HUNNIÁBAN

A rendkívüli időjárás következtében beállott szénhiány a filmgyártás területén is érezteti káros hatását. Ennek eredményeképpen a **Hunnia Filmgyár**, amelynek szénellátása a legutóbbi héten már komoly nehézségekbe ütközött, elhatározta, hogy a bizonytalan helyzet miatt körülbelül három hétre bezárja a műtermek kapuit. Előreláthatóan március közepéig azonban újból megindul a munka. A tervek szerint a **Hunniában** a következő filmek kerülnek felvételeire legközelebb: **Ott, ahol a Dnyeszter vize zúg** és **Dánkó Pista**.

BRAVÓ HÍRADÓ!

M.S.J. meglepetéssel szol-
Az eheti magyar híradó olyan kellemes gált egyik eseményének fálalása soran, hogy ószinte tapsra ütöttük volna össze tenyerüket, ha újabban szigorú rendelet nem tiltaná a tetszésnyilvánítást. Arról van szó, hogy a Magyar Világhíradó friss számának egy magyar riportja az ideai rendkívüli havazás okozta közlekedési rendellenességeket és akadályokat mutatja be sikerült, jól összeválogatott, jellegzetes pesti képek kíséretében. Mintha egy illusztrált hetiújság hóriportról szóló képsorozata elevenedne meg a vásznon. Dehát a kép magábanvéve még nem minden. A képeket kísérő szöveg azonban ezúttal olyan derűs, szellemes és jóízű, hogy ezért bravóztunk az eheti magyar híradónak. A közönség olyan hangosan nevetett a mondatról-mondatra kedélyesebb konferálásán, hogy elfelejtett minden hőmizériát, nem vette észre, hogy a mozi fűtellen, belenyugadott, hogy odahaza üres a melegvízes csap és hideg a radiátor, mert nincs szén, mert csak hó van hetek óta, de ez aztán mindennél több és nem akar eltűnni az utcáról, az országútról és a vasuti sínek mentéről. Az alig egy-két perces pesti filmriport az ideai hóról úgy felmelegítette a tízfokos hidegben szenvedő közönséget, hogy odahaza is fűtötte a kedélyét és örömeiben lemondott arról a dörgedelmes hangú levélről, amit a háziúrnak akart írni a hetek óta tartó fűtelenség és melegvízhiány következtében jogosan előállított lakbérvisszatérítésről. Ilyen kellemes hatást váltott ki az a néhány méteres kis filmriport, amely a szellemes szpiker, Cserépy László műve, ötlete. Fahanggal határos, alászállt baritonja, szóval: ahogyan mondja a humoros szöveget, külön élmény és külön járul hozzá a sikerhez. Bravó Híradó! És bravó Cserépy Laci! Jólesően öröklíti meg a film krónikása ezt kis epizódot. Örülünk, hogy ebben a nagy hidegben végre megtört a jég a Magyar Világhíradó szerkesztősége táján és pont ebben a rendkívüli fagyban feltudott melegedni egy kis derű erejéig. És reméljük, hogy ez az egészséges, emberi kedély most már állandó marad és nem lesz áldozata az első tavaszi fuvallatnak. Ahogy mi Cserépy Lacit ismerjük, minden héten kiráz kifogyhatatlan humortarisznyájából, a mostanihoz hasonló, kedélyesen szervírozható magyar filmriportot. Csak engedjék. A közönség engedi. Sőt! És elvégre az utóbbi dönt.

V. D.

ÚJ CENZURABIZOTTSÁGI TAG

Dr. Agotai Gézát, a MAGYAR FILM fő-szerkesztőjét, a Magyar Filmroda cégvezetőjét a belügyminiszter február 12-én az Országos Mozgóképvizsgáló Bizottság tagjává nevezte ki 1942. december 31-ig terjedő hatállyal.

AZ IDEI METRO-HÓNAP ÁLLÁSA

Az 1940-es Metro-verseny kezdetétől még körülbelül négy hét választ el és már is 32 mozis szerepel a nemes küzdelemben s tavalyi 76 versenyzővel szemben. A korábbi

esztendő 10 díjával szemben az idén 15 értékes nyereménytárgyat sorsol ki a Metro. A legelső helyen pillanatnyilag Schmidt Gyula, a hajduböszörményi Uránia mozi agilis vezetője áll, de vele azonos pontszámmal Rott József marcali mozi a második hely birtokosa.

A METRO KÖZÉPEURÓPAI VEZETŐJE BUDAPESTEN

Landy L. Lawrence, a Metro közép-európai vezetője, Kairóból és Bukarestből jövet, ahol a vállalat ottani fiókjait látogatta meg, az elmúlt héten egy napon átutaztatban Budapestet is járt és a Metro itteni fiókjait tekintette meg. Lawrence Budapestről központi székhelyére, Fárisba utazott.

VARGA MÁTYÁS FRANCIA KITÜNTETÉSE

A kitünő díszlettervező, Varga Mátyás, aki újabban, mint több magyar film szcenikus szaporította a sikereit, egyik szin-padi képtervezetének pályaművét nyújtotta be még 1937-ben, a párisi világkiállítás keretében rendezett szinpadművészeti kiállításon. A pályázat O'Neil, a Nobel-díjas amerikai dramáiról *Amerikai Elektoráji*-nak díszletterveit tartalmazta, amelyek keretében a darab annakidején szin-került a budapesti Nemzeti Színházban. Varga Mátyás munkáját a párisi művészi zsüri aranyéremmel jutalmazta, amelyet most végre, két és fél év után kézbesített a posta. Öszintén gratulálunk a Föld-indulás szin-padi és filmdíszleteti nagyszerű tervezőjének legújabb kitüntetéséhez.

„TE VAGY A DAL”

A Filmirodában készül és a Turul gyártásában rendezett *Hőember* című legújabb magyar film, amelynek részletes adatait nemrégiben ismertettük, a felvételek alatt megváltoztatta a címét. *Te vagy a dal* címre keresztelték el időközben a filmet, amelynek felvételei az elmúlt héten már be is fejeződtek és a közeli hetekben bemutatót fog tartani vele a Turul. A Bajusz Péter dr. gyártási vezetésében és Rodriguez Endre rendezésében készülő film a hírek szerint kitünően sikerült.

AZ MFI FELIRATKÉSZÍTŐJÉNEK TÁNCSTÉLYE

A Magyar Filmroda feliratkészítő üzeme február 24-én, szombaton a Tisztviselőtelepi Kaszinó helyiségeiben zártkörű táncestélyt rendezett, amelyen az MFI irodai és műszaki személyzete és azok hozzátartozói nagy számmal vettek részt. A tombolával, szépségversennyel, hólabdacsatával, serpentinnel és konfettival tarkított táncestélyen a zenét Gál Bandi és kitünő jazz-zenekara szolgáltatta. Az MFI feliratkészítő üzeme, több, mint héteves fennállásának ezredik feldolgozott filmjét ünnepelte ezzel a zártkörű estéllyel.

„Z” A FEKETE LOVAS

A néma korszak egyik legnagyobb sikerű kalandfilmjéé, a „Z” a fekete lovas, hangosfilmre is feldolgozták és a hangos változat világszerte sikereket arat. Különös érdekessége ennek a filmnek az a körülmény, hogy a néma film közelmúltban elhunyt felejthetetlen művésze, Douglas Fairbanks, aki annakidején ebben a filmben élete legnagyobb sikerét aratta, legfőbb óhajának tartotta, hogy a „Z” a fekete lovas hangos változatát is elkészítsék. Ez a kívánsága most, a nagy művész halála után, méltó keretek között valósult meg. Az amerikai gyártók kitünő műérzőkére vall, hogy csodálatosan sikerült eltalálni Fairbanks hasonmását John Carroll személyében, aki mellett Helene Christians, Noah Berry játsszák a főszerepeket. Ertesülésünk szerint a nagy film, amelyet a *Matador* cég hoz forgalomba, nemsokára a pesti közönség elé kerül.

ÚJ FILMREKLÁMVÁLLALAT

E héten újabb reklámservice nyílt meg az Erzsébet-körút 20. sz. alatt *Filmreklám és hirdető iroda* címen (Telefon: 420-911). Az új filmreklámvállalat, amelynek tulajdonosa Somogyi Gyula, adminisztratív vezetője Radó László, március elején kezdi meg működését a következő ügkörökkel: mindennemű filmpropaganda, műsorbeszerzés és vidéki reklámtanácsadás nyomtatványok útján. A most alakult *Filmreklám és hirdető irodával* együtt ez idő szerint négy hasonló vállalat működik a szakmában.

IBUSZ NAPTÁR

Megkésve kaptuk kézhez azt a csinos és praktikus zsebnaptárt, amelyet az *Ibusz* bocsátott ki az év elején, megajándékozva üzletfeleit. A szürke vászonkötéses naptár mindent tartalmaz, amire a mindennapi életben szüksége lehet az embernek. Van benne 1940-es, sőt 1941-es naptár is, alfabetikus címjegyzék, bőséges hetinaptár, jegyzetekre szolgáló külön, cserélhető notesz, millimétermértő stb., általában minden hasznos tudnivaló, ami az utazáshoz szükséges. Az *Ibusz* 1940. évi naptára méltó a vállalat nagyságához.

FEBRUÁR 29-ÉN JELENIK MEG A „FILM-SZÍNHÁZ-IRODALOM” EGYED ZOLTÁN SZERKESZTÉSÉBEN

Megirtuk nemrégiben, hogy a *Film-Színház-Irodalom* című képes hetilap életében jelentős változás történik: *Egyed Zoltán* irányító szerepet vállalt az újságnál. Nagy átszervezés történik a lap szerkesztőségében és kiadóhivatalában. A *Film-Színház-Irodalom* reorganizált első száma, amely kétszer olyan nagy alakú lesz, mint volt eddig, elejétől végig mélynyomással eljárással készül és az eddigi 40 fillér helyett 30 fillér lesz, február 29-én jelenik meg. A riportokon, aktualitásokon, képeken, vicceken, játékokon kívül a következő tíz új rovat indul a lapban: 1. *Egyed Zoltán színházi levele*. 2. *Hőmérés mozikritikák*. 3. *Tarka-barka*. 4. *Esti pesti kalauz*. 5. *Donald kacsá hápogja*. 6. *Ki a divat?* 7. *Mi a divat?* 8. *Női notesz*. 9. *Harun al Rasid*. 10. *Pesti flitter*. Az új *Film-Színház-Irodalom* az *Athenaeum* nyomdában készül.

FINN FILMLOVADÁSOK AZ URÁNIÁBAN

Különlegesen érdekes előadás zajlott le az *Uránia Filmszínházban* csütörtökön délután. *Mányoky Vilma* székesfővárosi gimnáziumi tanárnő, aki egyébként az Egyesült Női Táborban és a Magyar-Finn Társaságban dolgozik, vetített képek és filmes előadást tartott a finn lottáknak, a finn női segédszolgálat munkájáról. Ezt a finn nemzetiségi filmet Fanni Luukkonen lottá-generálisnő küldte *Mányoky Vilmának*. Február 27-én kerül sor a második előadásra ugyancsak az *Urániában*, amelyen az észt honvédelmi női egyesület elnöknőjének, *Männik Erikának* filmjét láthatja a közönség.

ÜZLETI EREDMÉNYEK

Halalos tavasz. Kilencheti páratlan siker után lekerült a Fórum műsoráról. Még az utolsó hetében is a harmadik helyen állt az összes színházak bevétel-sorrendjében.

Egyetlen éjszaka. A hét legnagyobb sikere a Rádusban.

Gunga Din. Második hete is igen jó volt. Jól indult a *Potyautas* a Corsóban és a *Viktoría* a Décsiben.

A hét többi filmjei nem arattak sikert.

Fontos!

Sürgős!

Aktuális!

**Az utóbbi idők leghatalmasabb, legbiztosabb
üzletfilmje!**

**Finn testvérnemzetünk véres háboruja a
Szovjettel!**

Helsinki bombázása! Finnország lángokban!

Csontáfagyott katonák hullámsírja!

Teljes műsor:

Óriási reklámmal jelenik meg március 5-én:

A FINN-OROSZ HÁBORÚ

Drámai éposz a hős finnek elszántságáról, a szovjet
véres támadásairól, a háború első napjaitól, a
mai napig.

Magyar nyelven magyarázza CSERÉPY LÁSZLÓ

Bevezetőt mond: vitéz NAGY IVÁN dr.

a Magyar—Finn Társaság alelnöke.

SIESSEN LEKÖTNI

MERT ÓRIÁSI AZ ÉRDEKLŐDÉS!

Hausz Mária filmkölcsönző és filmforgalmi kft.

Budapest VII. Erzsébet körut 9—11. Tel.: 14—24—24.

SZAKMAI CÍMTÁR

- Adler Ferenc** moziberendezés és moziképviselet, VII., Erzsébet-körút 9-11. Tel.: 149-431.
- Agaphotó, V.**, Nádor-u. 12. Tel.: 110-190, 124-194.
- Alfa film, VII.**, Erzsébet-kr. 8. Telefon: 422-578.
- Apollo filmreklámvállalat, VII.**, Erzsébet-körút 9-11., II. em. Tel.: 131-415.
- Arany filmducco, VIII.**, Dankó-utca 22. Tel.: 149-489.
- Atelier film, VII.**, Erzsébet-kr. 8. Tel.: 422-584. Raktár a házban.
- Balogh-Orbán, VII.**, Hársfa-utca 6. Tel.: 132-940.
- Bauer vetítógépek és adapterek** (Bosch Róbert kft.), V., Váci-út 22-24. Tel.: 292-338.
- Bosch Róbert kft.** (Bauer vetítógépek és adapterek), V., Váci-út 22-24. Telefon: 292-338.
- Brukner János** mérnök, az MMOE szakértője, XI., Ulászló-utca 62. Telefon: 457-650, vagy Mechanikai és Elektromosipari szakiskola, tel.: 130-293.
- Cinema, VII.**, Erzsébet-körút 8. Telefon: 422-582. Raktár a házban.
- Continental film, VII.**, Rákóczi-út 12. Tel.: 133-532. Raktár: VII., Erzsébet-körút 8.
- Csepreghy film, VII.**, Erzsébet-kr. 9-11. Tel.: 221-022.
- Deák film, VII.**, Erzsébet-körút 8. Telefon: 222-105. Raktár a házban.
- Déliab film, II.**, Málna-u. 5. T.: 134-054.
- Diatyp laboratórium, VII.**, Rottenbiller-u. 19. Tel.: 145-304.
- Eco film, VII.**, Rákóczi-út 12. Telefon: 342-976. Raktár: VIII., Népszínház-u. 21. Tel.: 342-984.
- Electra film, XIV.**, Thököly-út 21. Tel.: 337-578.
- Electric kinotechnikai vállalat, vetítógépek, hangleadó készülékek, vetítőszenek stb. legnagyobb raktára, VIII.**, Rökk Szilárd-u. 18. Tel.: 344-782.
- Engel Fülöp, V.**, Sas-u. 7. Tel.: 184-005.
- Erdélyi filmgyártó kft., VII.**, Erzsébet-kr. 8. Tel.: 340-350.
- Farkas J. M., VIII.**, József-körút 19. Tel.: 132-805.
- Fehér Endre, VII.**, Erzsébet-körút 9-11. Tel.: 135-696.
- Ferrania, V.**, Tüskör-u. 5. Tel.: 129-139.
- Filmatyp laboratórium, XIV.**, Szentés-u. 60. Tel.: 296-371.
- Filmcenzúra, IV.**, Eskü-tér 6. Telefon: 183-072. aleln.: 183-073.
- Filmexpress kft., VII.**, Erzsébet-körút 9. Tel.: 133-671, 133-672.
- Filmértékesítő (Standard film), VII.**, Erzsébet-körút 8. Tel.: 422-576.
- Filmfotó üzem és laboratórium, Altmayer J., VIII.**, Rökk Szilárd-u. 11. Telefon: 130-805.
- Filmkamara, VI.**, Bajza-u. 18. Telefon: 220-855, 422-961.
- Filmreklám és hirdető iroda, VII.**, Erzsébet-körút 20. Tel.: 420-911.
- Filmservice, VII.**, Erzsébet-körút 9-11. Tel.: 144-888, 136-888.
- Fortuna film, VII.**, Erzsébet-körút 8. Tel.: 421-982. Raktár: VIII., Népszínház-u. 19. Tel.: 349-414.
- Fox film, VIII.**, Rákóczi-út 9. Telefon: 139-437, 131-658. Raktár: VIII., Rákóczi-tér 11. Telefon: 139-437, 131-658.
- Gevaert, V.**, Deák Ferenc-tér 3. Telefon: 180-318.
- Grawatsch Ottó, VIII.**, József-körút 71. Tel.: 145-193.
- Gyimesy Kásás Ernő, a MAGYAR FILM kiadóhivatali főnöke, XIV.**, Semsey Andor-u. 7. Tel.: 499-752.
- Hajdu film, XIV.**, Gyarmat-utca 39. Tel.: 279-999.
- Hamza film, XIV.**, Gyarmat-utca 39. Tel.: 297-999.
- Harmonia film, VII.**, Akácfa-u. 7. Tel.: 135-287. Raktár: VIII., Népszínház-u. 21. Tel.: 342-984.
- Haus Mária** filmkölcsonzó és filmgyártó kft., VII., Erzsébet-körút 9-11. IV. Tel.: 142-424.
- Hebel Gyula** szállító, VI., Váci-út 1. Tel.: 115-947.
- Helikon filmvállalat, VIII.**, Rökk Szilárd-utca 24. Tel.: 133-705. Raktár: VII., Erzsébet-körút 8.
- Hirsch és Tsuk, VII.**, Dohány-u. 42. (Kamara mozi.) Tel.: 143-835, 144-027.
- Hungária Film, IX.**, Üllői-út 91/b. Tel.: 337-430.
- Hunnia filmhelyező irodája, VII.**, Erzsébet-körút 9-11. Tel.: 145-435, 145-434, 145-433.
- Hunnia filmgyár Rt. (Filmipari Alap), XIV.**, Gyarmat-u. 39. Tel.: 297-999, 297-622, 297-085, Bingert János dr. ig. lakása: 296-060.
- Ibsz filmzállítás és kölesönzés, VII.**, Erzsébet-körút 9-11. Tel.: 146-396.
- Kamara, VI.**, Bajza-u. 18. Tel.: 220-855, 422-961.
- Karossa Foto, Filmfoto üzem, VII.**, Rákóczi-út 8/a. Tel.: 140-421.
- Kárpát film, VII.**, Erzsébet-körút 8. Tel.: 422-577, 220-299. Raktár a házban.
- Kino film, VIII.**, Rökk Szilárd-u. 20. Tel.: 136-942. Raktár a házban.
- Kino foto, XIV.**, Thököly-út 150. Tel.: 497-099.
- Kodak, V.**, Báthory-u. 6. Tel.: 114-158, 114-184.
- Kovács és Faludi laboratórium, XIV.**, Gyarmat-u. 35. Tel.: 297-855. Synchron műterem: XIV., Gyarmat-u. 49/b. Tel.: 297-487.
- Kormos Miklós** filmvállalata, VII., Erzsébet-körút 9-11. III. 6. Tel.: 422-574.
- Kovács Emil és Társa, VII.**, Erzsébet-körút 8. Tel.: 421-948. Raktár a házban.
- Központi filmkezelő, VII.**, Erzsébet-körút 9-11. Tel.: 144-963, 139-990.
- Krupka filmgyár és laboratórium, XIV.**, Bácskai-u. 29/b. Tel.: 496-741.
- Lajta Andor, XIV.**, Thököly-út 75. Tel.: 297-076.
- Lévay-Nagy filmgyártó és filmkölcsonzó kft., VII.**, Erzsébet-körút 13.
- MAGYAR FILM, VI.**, Bajza-utca 18. Tel.: 220-855, 422-901.
- Magyar Film Iroda Rt., IX.**, Könyves Kálmán-körút 15. Tel.: 146-346, este 7 óráttól reggel 9 óráig, valamint vasár- és ünnepnap: 146-343. játékfilmgyártás: 146-342, színészöltözők: 140-727, Inkey Tibor fényképész: 135-949, felíratkészítő üzem: 139-211. Híradókiadás: VIII., Szentkirályi-u. 25. Tel.: 145-510. Fényképezés: VIII., Sándor-u. 5-7. Tel.: 145-510. Filmkölcsonzó-osztály: VII., Erzsébet-körút 45. Tel.: 222-098.
- Magyar Film Otthon, VI.**, Eötvös-u. 25/b. Tel.: 122-463.
- Magyar Irók Filmje Rt., XIV.**, Gyarmat-utca 39. Tel.: 297-999.
- MMOE, VIII.**, Csokonay-utca 10. Telefon: 136-005.
- Matador film, VIII.**, Sándor-tér 2. Tel.: 132-774. Raktár: VIII., Népszínház-u. 19. Tel.: 349-414.
- Mester film, XIV.**, Thököly-út 116. Tel.: 296-269.
- Metro-Goldwyn-Mayer, VIII.**, Sándor-tér 3. Tel.: 144-424, 144-425. Raktár a házban.
- Mozgóképzési Rt. kölcsonzóosztálya, VII.**, Akácfa-u. 4. Tel.: 144-487, 144-488. Raktár: VIII., Kun-u. 12. Tel.: 144-486.
- Magyar Mozgófénykép-gépezézők Országos Egyesülete, VIII.**, Népszínház-utca 19. I. (D. u. 2-4.) Tel.: 337-598.
- Molnár Ferenc** vetítőszen-kereskedő, VII., Erzsébet-körút 8. Tel.: 421-948. Lakással: 140-736.
- Művészfilm, VII.**, Rákóczi-út 40. Tel.: 340-397. Raktár a házban.
- New York kávéház, VII.**, Erzsébet-körút 9-11. Tel.: 131-980, 131-981.
- Objectiv film, VII.**, Erzsébet-körút 8. Tel.: 422-580.
- Oktatófilm Kirendeltség, VIII.**, Csepreghy-utca 4. Tel.: 330-926.
- Oláh György** gépész mérnök, a Zeiss Ikon A. G. mozigépeinek képviselője, VIII., Rökk Szilárd-u. 20. Tel.: 349-933.
- OMME, VIII.**, Csokonay-u. 10. Telefon: 143-013.
- Orbán-Balogh, VII.**, Hársfa-utca 6. Tel.: 132-940.
- Pacséry László, XII.**, Királyhágó-utca 16. Tel.: 155-992.
- Pajor Ferenc, VII.**, Munkás-u. 3/b. Telefonhívó: 144-037.
- Palatinus film, VII.**, Erzsébet-kr. 9-11. Tel.: 145-411, 145-412.
- Palló film kft., VII.**, Rákóczi-út 12. Tel.: 133-532. Raktár: VII., Erzsébet-körút 8. Gyártási iroda, tel.: 422-791.
- Pannonia filmlaboratórium, XIV.**, Thököly-út 61. Tel.: 497-775.
- Papp Béláné és Társa** betéti társaság, VII., Erzsébet-kr. 9-11. Tel.: 133-031.
- Paramount film, VIII.**, Rákóczi-út 59. Tel.: 134-437, 140-522. Raktár a házban.
- Pásztor film, VIII.**, Rákóczi-út 9. Tel.: 337-596.
- Pátria film, VIII.**, Erzsébet-körút 8. Tel.: 221-807. Raktár: VIII., Népszínház-u. 19. Tel.: 349-414.
- Pegazus film, VII.**, Erzsébet-körút 7. sz. Tel.: 136-463.
- Petsman Ferenc, VIII.**, Mária-u. 19. Tel.: 136-449.
- Petsman László, VI.**, Teréz-körút 3. Tel.: 112-890. Csillaghegy: 163-429.
- Pflumm Tibor dr. filmkölcsonzóvállalata, VII.**, Erzsébet-kr. 9-11. Tel.: 137-711.
- Photophon film, VII.**, Erzsébet-kr. 8. Tel.: 422-005.
- Phöbus filmkölcsonzó, VII.**, Erzsébet-körút 8. Tel.: 222-617. Raktár a házban.
- Pictura film, XIV.**, Gyarmat-u. 39. Tel.: 297-999.
- Projectograph, VIII.**, Rákóczi-tér 11. Tel.: 132-201.
- Radó István, VI.**, Andrássy-út 68. Telefon: 122-345.
- Reflektorfilm, VIII.**, Sándor-tér 4. Tel.: 142-529. Raktár: VIII., Rökk Szilárd-u. 20. Tel.: 140-722.
- Rex film, VII.**, Erzsébet-körút 9-11. Tel.: 141-200.
- Schilling Gyula, VII.**, Rózsa-u. 33. Tel.: 141-009.
- Seidl és Veress Laboratórium, lásd: Pannonia filmlaboratórium.**
- Simonyi Vilmos** mérnök, az OMME szakértője, XI., Fehérvári-út 147. Telefon: 257-110.
- Sláger film, VII.**, Erzsébet-körút 8. Tel.: 222-618. Raktár a házban.
- Standard film, lásd: Filmértékesítő.**
- Studio filmgyártó és filmkölcsonzó kft. (Lévay), V.**, Szemere-u. 9. Tel.: 114-251.
- Szekely Sándor** mérnök, V., Pozsonyi-út 40. Tel.: 292-506.
- Szenásy-Macsássy** színes trükkfilmek, IV., Múzeum-körút 1/b. Tel.: 380-027.
- Takács film, XIV.**, Thököly-út 116. Tel.: 296-125.
- Tobis film, VII.**, Erzsébet-körút 16. Tel.: 222-603.
- Telefongyár R. T., XIV.**, Hungária-körút 126-128. Tel.: 297-930.
- Turul Szépműves Filmgyártó és Filmterjesztő Szövetkezet, VIII.**, József-körút 35. Tel.: 330-766.
- Turul Szövetkezet Szépműves B. E. vetítő mozgalmi törzs, VIII.**, Rökk Szilárd-utca 20.
- Ufa film, IV.**, Kossuth Lajos-u. 13. Tel.: 183-858. Raktár a házban. Telefon: 389-036.
- Universal film, VIII.**, Népszínház-u. 21. Tel.: 138-447, 138-448. Raktár a házban.
- Valter** reklámanyagkölcsonzó, vetítőszen-karbantartás, VII., Erzsébet-kr. 8. Tel.: 222-108.
- Váci Dezső, a MAGYAR FILM f. szerkesztője, VIII.**, Üllői-út 42. T.: 136-386.
- Wamoscher Béla dr. filmvállalata, VII.**, Erzsébet-kr. 8. Tel.: 137-433.
- Warner Bros. First National, VIII.**, József-kr. 30-32. Tel.: 132-590, 142-464. Raktár: VIII., Népszínház-u. 13. Tel.: 144-317.
- Zeneszerzők Szövetkezete, IV.**, Gerlóczy-utca 3. Tel.: 189-306.